

L-12 1941

ANUL XIV. — Nr. 9-12. — SEPTEMBRIE - DECEMBRIE 1941

REVISTA PENTRU MORALIZAREA ȘI INSTRUIREA DEȚINUȚILOR

PUBLICAȚIUNE ENCICLOPEDICĂ ILUSTRATĂ PENTRU DEȚINUȚI ȘI BIBLIOTECILE PENITENCIARELOR

Apare sub auspiciile Direcțiunii Penitenciarelor și Institutelor de Prevenție. — Se distribuie gratuit bibliotecilor și tuturor penitenciarelor din țară

FONDATOR:
SIMION E. NICULESCU

DIRECTOR:
RADU MIHAIU RACOVICANU
Directorul Penitenciarelor
și Institutelor de Prevenție

SECRETAR DE REDACȚIE:
MIHAIL CEUCA
Administratorul
Penitenciarului Văcărești

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Calea Văcărești, 407
București

C10 R 39

BIBLIOTECA CENTRALĂ
ASOCIATĂȚII
SIBIIU

APARE LUNAR

Se distribuie gratuit bibliotecilor
și tuturor penitenciarelor din țară

Fondator:

SIMION E. NICULESCUApare sub auspiciile Direcțiunii Penitenciarelor
și Institutelor de PrevențieDirector: **RADU MIHAIU RACOVICIANU**
Directorul Penitenciarelor și Institutelor de PrevențiePublicațiune enciclopedică ilustrată
pentru deținuți și
Bibliotecile PenitenciarelorSecretar de redacție:
MIHAIL CEUCA
Ad-torul Penitenciarului „Văcărești”

S U M A R

Mai multă grije de suflet - - - - -
 Doina poporului - - - - -
 Cinste, Muncă, Dreptate, Adevăr - - - - -
 Cruciada - - - - -
 Odesa românească - - - - -
 Eroilor căzuți la Odesa - - - - -
 Frații Borcescu - - - - -
 Nașterea Domnului... în cadrul războiului sfânt - - - - -
 Nașterea Domnului... - - - - -
 Minunea dela Capela Spitalului Militar Timișoara - - - - -
 Imn Eroilor - - - - -
 Enescu, la 60 ani - - - - -
 Decor de toamnă - - - - -
 Flori creștine - - - - -
 Povestiri de Crăciun - - - - -
 Spovedanie - - - - -
 Spovedanie - - - - -
 Noutăți Științifice și Tehnice - - - - -
 Spovedania ocașului - - - - -
 Scrisori soldăjești - - - - -
 Dnșmanul - - - - -
 imagine nocturna - - - - -
 O recompensă meritată - - - - -
 Dela lume adunate și iarăși la lume date - - - - -
 Inaugurarea spit. Cent. al Penit. la Brașov - - - - -
 Probleme și enigme în Hamlet - - - - -
 Epigraf - - - - -
 Să râdem și să ne invesezim - - - - -
 Crăciunul în tradiția noastră - - - - -
 Ce-ați văzut pă stori! - - - - -
 Mișcarea culturală la penit. Văcărești - - - - -
 Tristeți de ceară - - - - -
 Cântare creștinească - - - - -

Simion E. Niculescu
Nicu Lăscău
Mihail Ceuca, A-torul penit. Văcărești
Mircea Dem. Rădulescu
N. P. Smochină
Mircea Dem. Rădulescu
 * * *
George I. Vlădoi
 " " * * *
Conca
 * * *
I. Nichiforescu
Al. Lascarov-Moldovanu
 * * *
Constantin N. Carlovici
Constantin N. Carlovici *Universitar*
Raul Călinescu Confer. Universitar
D. Vasilescu-Sever
Dr. P. Robescu
Charles Baudelaire
C. Constantinescu
C. Spaurier
 * * *
Șerban Bascovici
 * * *
Manole Rădulescu
 * * *
Pr. Anton Luțcanu
 * * *

—Redacția primește bucuroasă colaborarea
cu articole, poezii, recenzii, etc., în cadrul in-
struirii, educării și moralizării deținuților.

Părerile exprimate sunt proprii ale autorilor
fără a angaja cu nimic revista. Manuscrisele
nu se înapoează și nu se face corespondență
cu autorii.

Correspondența se va adresa: „Revista pen-
tru moralizarea și instruirea deținuților”.
Penitenciarul Văcărești, București, calea Văcă-
rești, Nr. 407.

MAI MULTĂ GRIJĂ DE SUFLET!

de SIMION E. NICULESCU
Fost Subdirector General al Penitenciarelor

Sunt puțini acei, care înțeleg rolul important pe care-l are mult prețuita „Revista pentru moralizarea și instruirea deținuților“. De aci și numărul restrâns a acelor, care se ostenesc cu deosebită dragoste și râvnă, pentru refacerea sufletească a celor oropsiți de soartă.

Căci, e mai comod astăzi, în aceste timpuri de egoism și de materialism atroce, a te interesa de tine însu-ți, decât de acei, care în majoritatea cazurilor ispășesc în închisori „învățăturile“ societății în care au crescut. Sau, după cum a spus un mare învățat: „Defectele cu care vin oamenii în societate, nu sunt decât o imitație a celor văzute la părinți, profesori și a lumii care-i inconjoară“. De acești factori depinde ca omul să aibă un suflet bun sau rău.

Dacă sufletul este bun, sarcina societății este ușurată; dacă este rău, atunci societății îi revine datoria, de a interveni cu toată puterea și toate mijloacele, pentru îndreptarea, pentru reclasarea acelor care au apucat pe un drum greșit. Totul depinde de superioritatea sufletului pe care îl are omul și că este așa, chiar Dumnezeu dela zămislirea făpturii omenești, a socotit sufletul, ca o icoană vie a chipului lui.

Cunoaștem cu toții, fără să ne mai îndoim, că ființa noastră omenească se compune din două părți, din suflet și trup. Sufletul, ca duh, ca ființă nematerială, este nevăzut de ochii noștri; iar trupul ca materie este pipăit și văzut cu ochii. Dumnezeu făcând pe om, când i-a format trupul a zis: „Și a luat țărână din pământ“; iar când i-a format sufletul a zis: „Și a suflat în fața lui duh de viață.“ Aceste două părți, chiar din minutul zămislirii omului, petrec unite și nedespărțite pe pământ, până în momentul morții sale, când ele despărțindu-se, se duce fiecare la locul său: trupul se depune în mormânt în marele trup al pământului, de unde s'a luat; iar sufletul se ridică la ceruri; se duce la locașul dreptilor, acolo unde după faptele sale, Dumnezeu îl hotărăște,

Sufletul, după miile de mărturii ale sfintei scripturi, este fire zidită, nevăzută de ochii trupului, nematerială, nemuritoare după asemănarea lui Dumnezeu. Sufletul este deci, icoana cea vie a Dumnezeului.

Dacă sufletul omului este făcut după asemănarea lui Dumnezeu, și un duh din duhul său, apoi, negreșit, că trebuie să fie prea prețuit înaintea lui, mai mult de cât tot pământul și de cât toată făptura văzută și nevăzută! Este adevărat, că lumea este destul de frumoasă, cerul, soarele, luna, stelele sunt destul de frumoase!!

Toate acestea însă, nu le putem asemăna nici cu umbra frumuseții lui Dumnezeu! Așa dar, sufletul este de cât toate mai frumos, pentru că numai lui Dumnezeu se poate asemăna în frumusețea sa.

Acest suflet este un ce, care nu este făcut pentru pământ, pentru că el neîncetat suspină pentru cer! Omul murind, nu moare! Dumnezeu nostru este Dumnezeuul viilor, nu al morților! Toată ființa, care a primit cunoștința lui Dumnezeu este sigur, că nu va muri.

A cugeta la Dumnezeu, este a fi nemuritor! Așa dar, dacă sufletul este nemuritor, dacă este după asemănarea lui Dumnezeu, atât cu vrednicia, cât și cu frumusețea și slava Lui, de ce oare avem atât de puțină îngrijire pentru Dumnezeu? De ce pentru poftele trupului, care sunt atât de trecătoare, să ne pierdem un suflet nemuritor și mai prețios decât toată lumea? De ce să nu avem o judecată sănătoasă și o minte bărbătească, cu care să prețuim ce suntem, de unde venim și unde mergem? La ce mai cădem astăzi închinându-ne și sărutând sfânta cruce, care este semnul biruinței și al creștinătății noastre, dacă nu o și ridicăm prin păzirea poruncilor, ca pe o scară ce ne sue în cer?

Iată dar, iubite cititor, câtă grijă trebuie să purtăm sufletului nostru, care este atât de scump și care este icoana cea vie a Dumnezeului!

Câtă rătăcire, pe acei care și-au pierdut credința în sfânta cruce, scufundându-se în întunericul de veci, în focul gheenii?! Căci, după cum zice Evanghelistul Matei: „Ce folos este omului de ar dobândi toată lumea, iar sufletul îl va perde“?

Ca cititor al spiritualității în închisori, mă bucur și simt o deosebită mulțumire sufletească, ori de câte ori văd, că se mai găsesc încă în instituțiile noastre funcționari, care să facă de bună voie apostolat, pentru acei, care într'un moment de rătăcire au uitat pe Dumnezeu.

A face pentru acești oameni ceva, e mult mai de preț, decât pentru cei slobozi!

Acestor lucrători în via Domnului, eu le doresc din toată inima, ca Dumnezeu să le dea putere, ca să păstreze până la sfârșit, entuziasmul cu care purced la lucrarea aceasta grea, dar plină de binecuvântare cerească!

Față de acești oameni oropsiți de soartă, ca să fii înțeles, ca sfaturile ce le dai să meargă drept în sufletul lor, ca să le aducă mângâierea și alinarea mult dorită, trebuie să le vorbești cu toată convingerea și din tot sufletul, ca la o inimă de frate necăjit.

Iar mai presus de toate, tu vorbitor, trebuie să fii exemplu de moralitate, de cinste și corectitudine. Căci, nu poți să ceri cuiva să vorbească despre moralizare, când tu însu-ți ai moralul scăzut.

A câștiga pe acești oameni, pentru slujba adevărată,

faci pentru Domnul, o faptă minunată, o operă de zidire sufletească, operă care va dăinui.

Este imposibil, când pui suflet și căldură în tot ce faci, ca opera ta să nu trăinicească, să nu dureze! Fiindcă ce ai făcut, n'a fost un foc de paie, ci, ai clădit pe ceva temeinic și solid. Și cine poate face asemenea înfăptuiri, de cât omul cu sufletul curat și neîntinat de păcate.

Fiecare dintre noi, trebuie să înțelegem că drumul nostru prin viața aceasta, plină de tentații și încărcată de păcate, această viață pe care o trăim și având și iluzorii bucurii, dar de cele mai multe ori, dezamăgiri și amărăciuni, acest drum nu-i scris ca o linie dreaptă și neîntreruptă într-o carte. E plin de ocoluri, de șovăeli și de opriri. De căderi chiar!

De aceea, pe câți nu i-am văzut în viață, iubite ce-

titor, ridicându-se materialicește din munca altora, la înălțimi uluitoare, nevisate, dar s'au răstogolit ca după un munte, prăbușindu-se; fiindcă tot ce este clădit pe nisip se nărue, și fiindcă nimic nu este etern în lume afară de Dumnezeu și sufletul omului, care este creațiunea lui.

Unii au puterea să se ridice după aceste căderi. Alții rămân acolo căzuți din cauza greutății păcatelor pe care le-au făcut și care-i apasă, ca o muștrare, toată viața. Ei bine, de aceștia trebuie să ne îngrijim, să le dăm lecții de morală, să-i ridicăm până la noi, pentru a-i reda societății, oameni cum se cade, oameni sănătoși la suflet!

Numai astfel ne vom înțelege rostul și înalta chemare în această viață plină de spini la tot pasul, numai astfel vom împlini voia lui Dumnezeu care spune: iubește și ajută pe aproapele tău ca pe tine însu-ți.

Doina Popoului

de NICU LĂSCĂU

Deținut în Penitenciarul Central-Brașov

*Prea Înalt Conducător,
Suflet bun pentru popor
Și lumina tuturor...
Ești sănin pe'ntreaga Țară
Ca soarele'n amiez de vară,
Când străluce pe hotară.
Și dă roade pe câmpie
Floricele cu mândrie
Pentru scumpa Românie.
El dă roade plaiului,
Tu ești floarea neamului.*

*Dacă nu te-ar fi avut
Neamul Țării pentru scut,
Noi de mult ne-am fi pierdut
Codrii verzi împodobiți,
Munții noștri auriți
N'ar mai fi cu noi uniți.
P'aiurile noastre sfinte
Nu le-am mai avea'n florite
Și-ar fi toate veștejite...
Steagul nostru „treicolor”
Tu l-ai vrut românilor.*

*Tot românul cu simțire
Azi se'nchină cu iubire,
C'ai scos Țara din pierire.
Toți românii pe pământ
Te iubim cu suflet sfânt
Că ne-ai scos dela mormânt.
Când era neamul să piară,
Mândru-ai răsărit în Țară,
Ca luceafărul de pară...
Țara ne-era pe ducă;
Tu-ai luat sfânta poruncă.*

*Intr'un an de cârmuire,
Prin credință și iubire,
Ai luptat pentru'ntregire,
Ai pornit războiul sfânt
Să stârpești de pe pământ
„Bolșevismul” cel urât...
Ai pornit spre biruință,
Pentru cruce și credință,
Contra cui ne-o amenință.
Ei vor crucea să dispară
Tu cu ea lupți pentru Țară.*

*Bravul nost' conducător,
Fie-ți domnul de-ajutor;
Sfânta cruce să-ți dea spor.
Ca să faci o Românie
Curată ca-o făclie,
Neamului pentru vecie...
La un an de Demnitate
După luptă cu dreptate
Iți Urăm Toți Sănătate..*

Revista pentru moralizarea și instruirea deținuților fiind călăuzită de cele mai frumoase sentimente pentru încurajarea talentelor scriitorești din penitenciare, cu o deosebită plăcere, publică poezia de mai sus, a deținutului Nicu Lăscău din Penitenciarul Central Brașov.

Această atitudine a noastră va fi — credem — un frumos stimulent pentru aceste talente, cărora le vom acorda toată solicițudinea, în spațiul limitat al Revistei, pentru tot ce vor produce cu caracter moralizator și instructiv.

Redacția

Cinste, Muncă, Dreptate, Adevăr!...

de MIHAIL CEUCA
Ad-torul Penitenciarului Văcărești

In proclamația sa din 19 Iulie 1941 — către Basarabeni și Bucovineni, Mareșalul spunea . . .
„ ați simțit prin propria voastră suferință, prin „
„ sărăcia și umilirea în care ați trăit ce în- „
„ seamă comunismul. Ați putut judeca singuri „
„ că viața fără libertate și proprietate, fără „
„ dreptate și familie, fără biserică și lumină „
„ este mai cumplită decât moartea“.

„ Eroii și bravii armatei noastre v'au liberat ! „
„ Cinstiți-le jertfa și lupta prin fapta voastră ! „
.

„ O domnie nouă și curată, o nouă ordine „
„ întemeiată pe cinste și muncă, pe dreptate și „
„ adevăr, stă azi cheazășie a viitorului.“

„ Muncă, cinste, dreptate, adevăr ! “ Iată-ce lipsește multor cetățeni, dar mai ales celor din închisori.

Gândul Mareșalului se îndreaptă însă către toți către cei buni și către cei răi. Celor buni le cere o muncă intensă pentru consolidarea patriei, iar celor ce din vina lor sau datorită unor împrejurări nenorocite au greșit, le cere pocăință și îndreptare. Insănătoșirea morală a atâtor oameni cari — prin fapta lor — s'au înlăturat singuri din societate ar însemna deasemeni un pas înainte spre întărirea noastră.

Țara are azi nevoie de toți, de munca și bună-tatea celui mai umil dintre noi. Și cred că greșala în care omul ar putea să cadă vremelnic, nu ucide simțământul dragostei de țară, pentruca cei închiși să nu simtă și ei cu noi deodată, durerea sau bucuria neamului lor. In această privință am un exemplu. Nu voi uita nici odată pasiunea cu care deținuții dela penitenciarul Văcărești au lucrat, în toamnă, drapelele pentru provinciile românești recucerite. Intr'o singură noapte și într'un entuziasm ce m-a mișcat până la lacrimi, deținuții atelierului de croitorie au confecționat aproape 2000 de steaguri menite să marcheze stăpânirea românească în noile ținuturi revenite la patria mamă. Au muncit 24 de ore fără

altă întrerupere decât pentru o alimentare sumară. Au lucrat cu drag, cu voe bună, cu gândul la neamul lor, la patria reîntregită.

Atunci am văzut că omul oricât de rău, nu-și pierde dragostea de țară și că iubirea de patrie este ca o torță, ce luminează căile cele mai întunecate, călăuzind pe fiecare din noi spre ținta cea mai frumoasă, spre idealul tuturor : *întărirea neamului.*

Câte din atelierile noastre nu produc lucruri frumoase și utile ? De câte ori mâna deținutului nu execută comenzi pentru armată și câte din acestea nu ajută, la victoria soldatului nostru ?

Deținutul, deci prin supunerea și munca lui poate deveni un element folositor țării din chiar locul de ispășire a greșei lui, fapt înbucurător fiindcă cel ajuns a înțelege rostul muncii și a disciplinei nu mai are decât un pas până la îndreptare.

Din nefericire însă nu toți se supun acestui comandament al muncii, nu toți au conștiința că fiecare din noi avem și datorii față de țara în care s'au născut moșii și strămoșii noștri.

— *Cinstea și munca, dreptatea și adevărul* trebuie să ne fie deviza.

Cu nimic nu se poate mândri mai mult omul decât cu „*Cinstea*“. Munca este condiția vieței însăși, iar dreptatea și adevărul sunt armele omului crescut în frica lui Dumnezeu.

Fiți cinstiți deci, fiindcă numai așa veți uita de casele în care vă găsiți acum.

Nu fugiți de muncă, fiindcă ea vă ușurează viața între și în afara zidurilor temniței voastre ;

Nu respingeți disciplina, fiindcă ea vă pregătește pentru viața din afară și mai ales primiți sfaturile bune ce vi se dau fiindcă noi toți, vrem să vă îndreptați spre calea dreaptă a cetățeanului onest și cu dragoste de țara lui. Vrem să facem din voi ce face dorește Mareșalul, pentru toți cetățenii acestei țări : oameni de cinste și muncă, iubitori de dreptate și adevăr !

CRUCIADA

de MIRCEA DEM. RĂDULESDU

Noian de vremi, de vifor și furtuni
Ți-au năpădit albastrele limanuri,
Străjer al țării noastre din străbuni,
Ce-ai ocrotit ale Moldovei lanuri...
Ce mult ai plâns, O, Nistrule, ce mult,
Potop de dor ai îngropat în ape,
Dar azi ai tresărit de-atât tumult
Și lacrimile ți s'au strâns sub pleoape...

Un veac întreg ai stat cu suflet frânt,
Sub cnuturi de cazaci, sub lanțuri grele,
Străjer bătrân al lui Ștefan-Cel-Sfânt
Și scut de veșnicie-al țării mele...
Dar iată!... Ceasul marș a sunat.
In mânăstiri bat clopotele sfinte.
Se'nalță morții noștrii din morminte...
Moșneagule, Cristos a înviat!

Cristos, Cristos a înviat din morți,
Din morții noștri ce-au căzut sub steaguri,
Cu ei vin neamuri mândre din meleaguri
Să răbojească-ai biruinței sorți...
Invie Căpitanii din Rovine,
Cu flămuri ungi, cu lănci și săbii lucii,
Toreni fier, Bătrânul Mircea vine
Să lupte pentru biruința Crucii...

Să apere-ale Domnului altare,
Să sfarme pe vecie Salamandra,
S'aruncă'n luptă Frederic-Cel-Mare,
Alătura de Balduin de Flandra...
Vin Cardinali cu plete ca argintul,
Venețienii cu'nalte halebarde,
Din Spania, sosește Carol Quintul
Cu flamuri bandiere și stindarde...

Și crește uriașa Cruciadă,
S'amestecă'n a vremilor vâltoare
Germania lui Hitler... E-o cascadă
De avioane, tancuri și motoare...
S'avântă Roma... Ducele... Cu vaste
Și colosale forțe imperiale,
Germani, Români, Conducători de oaste.
Creștinătatea îmbrăcată'n zale,

E biruința Crucii!.. înainte,
Tot înainte, oaste de Eroii!
Cu noi sunt toți Voevozii din morminte.
Creștinătatea toată e cu noi...
Bătrâne, șterge-ți lacrima din gene,
S'a împlinit al Domnului cuvânt...
Să'ngenunchiem pe plaiuri moldovene,
Să sărutăm pământul nostru sfânt!

Ca un torent de fulgere'n șivoaie
De plumb, de oțel, de fier și de-ametist
Rostogolesc a Cerului văpaie
Să prăvălească'n Iad pe Antihrist!...
O! Doamne, Doamne, mare ți-e lumina
Și'nvingător Dumnezeiescu-ți har...
Se luminează toată Bucovina
Și sfânta Cruce se înalță iar!...

Străfulgerând din zare până'n zare.
Să ne păzească, Doamne, de Cel-Rău.
Se'nalță Sfânta Cruce pe altare,
Pe Catedrala de la Chișinău...
Scântee a bisericilor salbă,
Sclipesc odăjdii, candelile s'apind...
De la Hotin până la Cetatea-Albă,
Din munții Bucovinei până'n Pind,

Se'nalță Sfânta Cruce păzitoare
De-altare, de dreptăți și de credinți.
Se'nalță tot mai sus, mântuitoare,
Slăvită de noi toți și de părinți...
Peste Moldova lui Ștefan-Cel-Mare
Și binecuvântată de Isus,
Să ne-ocrotească dreptele hotare
Se'nalță Crucea tot mai sus, mai sus...

O! Nistrule privește-acum minunea...
Se'ntoarnă vremea lui Ștefan-Cel-Sfânt!..
Ți s'a împlinit, Bătrâne, rugăciunea,
Căci Domnul învict-a din mormânt!
Ca un șivoi vijelios de munte,
Gonind pe urma hoardelor ce fug,
S'avântă oastea noastră peste Bug,
Cu Mareșalul nostru'n frunte!...

O! Iată, tricolorul, la Odessa,
Și Crucea'n fața hoardei de pögâni;
Să-i potopească, Dumnezeu, trimes-a
Pe-Ostașul Său cu fulgerele'n mâni...
Privește, sunt vitejii țării noastre
Ce trec în marș sonor și glorios,
Vulturi ce'si scaldă aripele'n aște...
Sunt Cruciași... Atleții lui Cristos!

Odesa românească

de N. P. SMOCHINĂ

Odesa, sub diferite numiri, din timpuri vechi, a fost un punct atrăgător. Rusia, ajungând în graniță cu România, la Nistru, în 1872, a început refacerea Odesei, care pe atunci purta numele de Hagi-bei, din care azi a rămas doar numele unui liman.

Ecaterina II a depus toată sânguința pentru a ridica orașul, care cu timpul devine cel mai însemnat port la Marea Neagră.

Prin crearea Odesei s'a mai urmărit și diminuarea importanței economice a Cetății-Albe, în vederea expansiunii viitoare turcești.

La construirea Odesei, Românii au jucat un rol însemnat. Arhitectul Manole a fost acela, după ale cărui planuri s'a clădit orașul. Iar portarul Gaius a fost acela, care a transportat, din pădurile Moldovei, materialul lemnos, pentru construcții. Un număr însemnat de porecle a fost distribuit boerilor și negustorilor români. Ba chiar se ventila ideea ca Odesa să devină un punct de atracție pentru locuitorii din Principatele Române.

La Odesa s'a așezat un număr mare de negustori, trecuți din Moldova.

Cu timpul, populația românească din acest oraș devine atât de numeroasă, încât un cercetător străin mărturisește că Moldovenii, în afară de centru, mai ocupă două mahalale, dintre care una, Moldovenească, este cu mult mai veche de fondarea orașului.

În adevăr, în Odesa nu există nici un monument ridicat țărilor, sau care să amintească ceva despre Rusia. Ori unde vezi numai statui ridicate personalită-

ților străine. La fel sunt și străzile, cu numiri străine.

Moldovenii contribue simțitor la ridicarea economică și comercială a orașului, mai ales după proclamarea ca porto-franco. Toată bogăția românilor din Rusia țaristă se adună acolo, pentru a fi trimisă la locul de destinație.

Frații Funducei, originari din ținutul Elisavetgradului, erau cei mai vestiți negustori. Ei au înființat chiar un liceu cu acest nume.

În timpurile mai apropiate Odesa a găzduit pe românii, care au ridicat steagul redeșteptării naționale. În anii 1917 Odesa găzduiește Congresul soldaților Moldoveni, unde s'au cerut drepturi egale pentru transnistrienii și unirea lor cu basarabeni. S'a cerut chiar înființarea unei episcopii la Dubăsari.

Iar ultimul ajutor de primar a fost un Mecinicov, ruda savantului Mecinicov, descendent din familia Milesco Spătaru, după cum tot un Buzescul a fost cel din urmă român, care a ilustrat la Universitatea din Odesa, catedra de Istorie universală.

Ba ceva mai mult, în anul 1923, când guvernul dela Harcov a început ucrainizarea Moldovenilor, chiar sub regimul comunist s'a găsit o mână de oameni, care adunați la Odesa, au ridicat protestul, răspunzând prin înființarea unei gazete moldovenești.

Iată câteva fapte din nenumărate altele, care ne îndreptățesc a vorbi despre o Odesă românească, unde și azi ca și întrecut, s'a vărsat atâta sânge românesc ce a dat naștere unei suburbii cu numele de Moldoveanca.

Eroilor căzuți la Odesa

de MIRCEA DEM. RĂDULESCU

Pe cei ce, cu suflet și piepturi, au rupt stăvilirea barbară,
O! Doamne al meu, odihnește pe cei ce au căzut la Odesa,
Pe cei ce-au zdrobit necredința, când harul tău, Doamne, ales-a
Un neam încercat prin durere, legat de moșie și Țară..
Sunt fiii Tăi, Doamne, ce'n luptă, căzut-au voioși pentru Tine,
Nepoții lui Ștefan-Cel-Mare și Sfânt, ce-au murit pentru Cruce,
Sunt fiii Tăi, Doamne, viteji cu răni preschimbate'n rubine
Sunt marii Voevozi, Mucenici, din morți înviați la răscruce,
Sunt fiii Tăi, Doamne, Eroii, ce scris'au hotarele sfinte
Cu moaște și sânge fierbinte, sunt fiii Tăi, Doamne, copiii
Pământului sfânt și cucernic, prin moarte strigând: înainte,
Ca sângele lor să'nflorească învolt în răzoarele gliii!..
Imbracă-i în slava Ta Doamne, în slava Ta mare și sfântă,
Sub crini de argint și sub raze de sânge, sub vaste azururi,
Spre marea-Ți luminează viața lor bravă deapururi s'avântă..
Primește-i la sânul Tău, Doamne al meu și odihnește-i de-apururi!

Frații Borcescu

Un aerodrom, undeva pe front, acolo unde pasiunile și credințele oamenilor sunt înălțate la o sguđuitoare măreție, a privit, nu de mult o încheștarea a doi bravi, în luptă cu nemiloasa moarte, o luptă minunată prin legătura pe deasupra firii ce a mănăt pe cei doi eroi.

Doi frați aviatori, membrii unei familii de distinși ostași, cari toți luptă pentru drepturile românești și pentru salvarea credințelor acestui continent, uniți prin legătura de sânge și prin sufletul acestui mare rășboi, au arătat zi de zi în misiunile ce îndeplineau, prețul ce trebuia pus, apriga încordare pentru dobândirea înălțătoarelor izbânzi.

Unul dintre frați era sublocotenentul aviator BORCESCU ARGHIR, iar celălalt elevul adj. BORCESCU DUMITRU. Amândoi tineri, amândoi plini de avântul pe care frageda lor vârstă îl dă, dar unul atât de tânăr, elevul adj. BORCESCU DUMITRU, încât numai puternica dragoste de frate l-a adus la aceeași escadrilă cu sublocotenentul BORCESCU, și protecția acestuia mult părintească i-a permis îndeplinirea alături de el a misiunilor grele peste liniile dușmanului.

Împreună au simțit aceleaș bătăi de inimă și alături au înfruntat urgiile luptei și strălucirile victoriilor. Împreună, pe lângă ceilalți membrii ai unei familii de luptători, de lângă colonelul BORCESCU ENACHE, dela un înalt comandament de pe front, pe lângă comandorul aviator BORCESCU GHEORGHE, la rândul său smulgând prin aier laurii victoriei alături de căpitanul BORCESCU VICTOR, comandant de divizion de artilerie, împreună cu toți sau aliniat și cei doi mai tineri frați într'o cohortă de ostași, purtând acelaș nume, purtați de acelaș suflet, hotărâți să înalțe numele de român, exemple demne de cele mai frumoase tradiții.

Escadrila celor doi frați era nespus de cutezătoare. Nesfârșirea aerului era veșnic cutreerată de aparatele lor neînfrante, și nu odată în toiul luptelor sub seninele cupole ale cerului răsunau îmbărbătările pornite prin radio dela un frate la altul. Când lupta deveni mai aprigă pentru unul dintre ei, se auzia prin cască încurajarea celui/alt și îndemnul care transforma încheștarea cu dușmanul în victorie românească.

Neînfricați de nimic și de nimeni au eșit de peste 100 de ori la inamic, necontenit mânâți de un avânt crescând, nedeslipiți. Așă că printr'o vrere a soartei au înșcris pe răbojul aparatelor distruse de ei, acelaș număr.

Infrângerea nu era cunoscută de cei doi frați până într'o zi... Dar nici atunci n'a fost infrângere ci o grea, o foarte grea încercare.

În dimineața zilei de 2 Octombrie, escadrila din care făceau parte trebuia să decoleze. Motoarele uruiău senin nerăbdătoare să pornească la un vijelios atac. Semnalul de plecare se dă. Dar nu se pune bine în mișcare aparatele, că un șgomot neobișnuit și o limbă de flăcări înconjoară avionul pilotat de sublocotenentul BORCESCU ARGHIR.

A fost o clipă de înmărmurire. Privirile tuturor neînțelegătoare se sbat asupra aparatului înconjurat de flăcări. Avioanele se opresc din cursa lor de cucerire a văzduhului. Dar unul singur n'a rămas împetrit. Pentru el n'a existat nici teamă, nici nepricepere, nici su-punere la soartă, nici ezitare.

Elevul adj. BORCESCU DUMITRU punându-și la rândul lui în primejdie viața, sare din carlinga aparatului său și împins de resortul nestrămutatei iubiri de frate, s'a repezit să salveze viața celui care înconjurat de flăcări și poate rănit nu putea singur eși. Pătrunzând prin iadul de foc ajunge la carlinga avionului în care sublocotenentul BORCESCU ținut de legăturile scaunului, cu trupul încârcit de durere nu putea face nici o mișcare.

Smulgându-și fratele din carlingă, l-a purtat pe brațe în afara limbilor de foc, cu speranța de a-l scăpa cu viață. Din nefericire aducea în brațe un muribund care și-a dat sufletul în mijlocul camarazilor de pe aerodrom. Arsurile primite erau prea grave, spre a se mai putea face ceva.

Iar tânărul adjutant în ardoarea care la mănăt în flăcări, n'a simțit nimic, n'a simțit că flăcările se agățaseră și de tânărul său trup, n'a simțit că în timpul luptei înverșunate împotriva morții, a dat din carnea lui, tribut focului.

Dar jertfa acestor frați eroi, străjuește viața aerodromului ce i-a cunoscut. Și prin ei mândria neamului nostru.

Împreună necontenit, doar moartea ia putut despărți. Și nici asta fără ca aproape amândoi să cadă sub loviturile ei. Legăturile necunoscute ale sângelui au arătat prin faptele celor doi frați BORCESCU, una din paginile minunate care le poate da. Cu atât mai minunate cu cât cei doi frați BORCESCU au fost într'adevăr, doi eroi.

CUGETARI

Nenorocirea altora să te înduioșeze ;
Suferințele tale, să nu te'ntristeze.

A vorbi când trebuie,
Este o rară calitate.

NAȘTEREA DOMNULUI... IN CADRUL RĂZBOIULUI SFÂNT!

de GEORGE I. VLĂDOI

Sărbătoarea nașterii Domnului nostru Isus Hristos, are anul acesta o semnificație mai importantă pentru toți creștinii. Fiindcă în anul acesta popoarele creștine unindu-se, au pornit războiul împotriva celor fără credință, împotriva acelor care spun că nu există Dumnezeu. În anul acesta, un popor asuprit de bolșevicii ateï, au prilejul să îngenunche din nou în fața altarelor sfinte, mulțumind celui de sus că le-a redat iarăși libertatea de a crede în Dumnezeu adevărat, care din înălțimea Sa conduce destinele întregii omeniri.

Prin distrugerea bolșevismului se reintroduce respectul pentru Biserică, pentru om și drepturile lui, pentru popoare și drepturile lor, însfârșit pentru o conveșuire a tuturor în lumina adevărului și dreptății.

Nu este oare semnificativ faptul că deși mai puțini la număr, poporul nostru drept credincios, cu ajutorul aliaților săi, a învins hidra aceasta puternică a bolșevicilor?

Desigur că până la finalul acestei arzătoare dorințe creștine, de a învinge definitiv pe cei fără

credință se vor îndura greutăți și lipsuri, dar ce contează ele în fața binelui adus omenirii prin stărpirea totală a celor ce vor să dărâme pe Dumnezeu?

Având credință în cel de sus, omul se înalță deasupra celorlalte ființe și va învinge totdeauna pe cei ce nesocotesc Dumnezeirea.

Și acum, dându-ne seamă de secretul marilor noastre biruinți, să petrecem sărbătorile smeriți, și, îngenunchind, să ne rugăm pentru frații cari prin sacrificiul lor ne-au dat posibilitatea să prăznuim în anul acesta, sărbătorile nașterii Domnului nostru Isus Hristos, în bucuria celei mari izbânzi din istoria neamului nostru. — Dar ruga cea mai ferbinte trebuie să fie pentru sănătatea și viața lungă ce dorim cu toții Omului providenței care prin curajul și hotărârea sa ne-a dus la izbândă: Mareșalul Antonescu.

Sărbătoarea Crăciunului din anul acesta trebuie să ne fie sfânt prilej de prețuire a celor ce ne-au salvat neamul și omenirea de dezastrul înstrăinării de Dumnezeu.

Minunea dela Capela spitalului militar din Timișoara

In capela spitalului militar din localitate s'a produs o adevărată minune în următoarele împrejurări.

La spitalul militar este internat de multă vreme soldatul erou Ion Matei, dintr'un regiment de dorobanți, din comuna Strunga, jud. Roman.

Pe frontul Odesei el este îngropat de viu de o ghiulea inamică, explodată la câțiva metri de el. După câteva ore a fost desgropat de camarazi, dar din cauza emoțiilor trăite, graiul și auzul îi pieriseră, fiind rănit la mână și picior.

Piciorul fiindu-i vindecat, eroul Ion Matei mergea zilnic la capela spitalului unde se ruga ore îndelungate la icoana Maicii Domnului.

Sâmbătă după masă, pe când se oficia sf. liturghie, Ion Matei a început să audă glasul părintelui, iar mai târziu a putut și vorbi.

Acest fapt a fost considerat ca o adevărată minune la spitalul militar iar ostașul erou Ion Matei continuă să se roage în capela spitalului militar cu aceleași rugămînți către Atotputernicul.

Nașterea Domnului...

de GEORGE I. VLĂDOI

*Isvor de nesecată și sfântă biruință
Aducătoare veșnic de liniște deplină,
Cu dar ca să aline oricare suferință...
Putere creatoare, curată și divină,
Intruchipată'n Fiul născut fără păcat,
Ce-a fost supus durerii și crudei chinuri
Și-a răbdat prigoană și moarte a'ndurat,
Răscumpărând păcatul, întregi omeniri.*

*...
Azi iar sosit-a ceasul, de sfântă amintire,
A nașteri'ntre oameni a blândului Isus...
Biserica străbună le dă la toți de știre,
La fel ca și lumina din Steaua cea de sus...
In ziua preaslăvită a mântuirii noastre
De toată spurcăciunea și de păcatul greu,
Să mergem la 'nchinare și să primim din astre!
Credință din credință și Duh din Dumnezeu!*

IMN EROILOR

de CONCA

Flăcăi ce'n câmp departe, pe crivăț, pe ninsoare,
Dați piept d'oțel cu hidra fioroasei păgânimi,
Voi fii viteji ai Țării nădjedi izbăvitoare
Și fala d'azi'nainte a întregi români!

Titani v'au dat viața și atâta bărbăție?
Veturii inimoase, Cornelii v'au crescut?
Arhanghelii din ceruri v'au dat în plus țările
Luptând minuni să faceți cum nu s'au mai văzut?

Vedem a voastră luptă de-o lume preamărită
Inimă'n piept ne crește - suntem mândri de voi,
Luptați să desrobiți moșia cotropită
Așa cum s'au luptat ai lui Mihai eroi.

O! de-ar putea o clipă - Mihai, Ștefan-Cel-Mare
Să iasă din morminte - să vină pe pământ!...
Dar nu!... căci vitejia voastră'n veci nepieritoare
Aduce bucurie și celor din mormânt.

'Nainte dară mândri - pe calea ce v'arată
Mareșalul Antonescu - al Țării întregitor
Și steua României o clipă'n tunecată
Acuma s'o prefăceți în soare lucitor.

'Nainte fără teamă de-a morții fulgerare!...
Ce hâdă este moartea pe pat între pereți.
Dar moartea ostășească pe câmpul de onoare
Este sublimă. Ea prețuește mii și mii de vieți.

Iar voi, duiioase mame pe care bătălia
Cu inima sdrobotă în doliu v'a lăsat,
Să nu vă plângeți fiii ce pentru România
In glorioase lupte, viața lor și-au dat.

Ei viețuiesc în ceruri, slăviți de Neam și Țară.
Căci din a lor cenușă împrăștiată'n zări,
Pe plaiuri Nistriene, pe Bug o să răsără
Neprețuitul simbol al sfinților martiri.

O aniversare

Enescu, la 60 de ani

Dacă spiritualitatea românească s'a integrat defini-
tiv în patrimoniul civilizației umane aceasta se datore-
ște lui Mihail Eminescu, în poezie; lui N. Grigorescu,
în pictură; lui N. Iorga, în pasiunea cercetărilor
istorice și lui George Enescu, în arta muzicală.

Enescu, fecior de sat mo'dovan din Livenii Doroho-
iului, devenise celebru la 13 ani, mai ales ca violonist.
Remarcat dela vârsto de 4 ani, încurajat, cultivat de
cei mai de seamă maeștri ai timpului, el începe să
compună înainte de vârsta de 15 ani.

Iubitor pasionat al patriei sale, al folclorului româ-
nesc, el îi face cinstea de a ridica, prin arta lui, acest
patrimoniu specific, la rangul valorilor universale.

În războiul pentru unitatea națională cutureără Mol-
dova, cântă prin spitale spre a mângâia răniții, colec-
tează prin concerte propriu, pentru opere de binefacere
peste 1/2 milion lei aur.

Lumea întreagă îl socotește un nou Beethoven, unii
i-au prezis că va însemna în istoria muzicii un al
doile Wagner. Indiferent de ce se spune, de ce se simte
pentru acest pisc înșorit al românismului, indiferent
de onorurile ce i s'au dat, de rangurile ce-a căpă-
tat și va mai căpăta, George Enescu este însuși simbo-
lul frumosului, este vrăjitorul turburător al valurilor
melodice ce țâșnesc de sub degetele lui fine, este ilumi-
natorul ce răscolește sufletul cu armonii divine, este
artistul ce întrunește, la maximum, prestigiul tehnicii și
aureola interpretului.

E vraciul care subjugă prin revărsarea unor daruri
ce vin de-a-dreptul din cerul îngerilor lui Dumnezeu;
numai ei știu să cânte așa.

La 60 de ani, ai autorului Poemei Române, Rapsoț
diilor celebre, Simfoniilor angelice, ne alăturăm smeri-
t în caravana adoratorilor acestui înfățișător al geniu
lui românesc etern.

DECOR DE TOAMNA

de I. NICHIFORESCU

Cad primele frunze îngălbenite, în salturi mici rotunde. E veștedă pădurea. Din munte vin svonuri de nea, sunând cu tălângi de mioare. Fluerul a adormit undeva pe creste de dealuri străvezii și galbenele frunze îi undue pașii adormiți, în toamnă... E rece. Căsuța în care stau, n'are de cât o fereștrică mică și prin gratiile ei desprind silueta Biseriței din fund.

Îmi pare că trăesc în altă lume, de basm, în amintirea anilor trecuți—sbuciu mați—dar plini de parfumul—atavic—al unei epoci închise, pînă de farmec... și durere:—Zavera—.

Pe atunci casa Belului, fosta locuință și leagănul răsăritului poetic Văcăreștean, ascundea în marea-i curte, sâmburele unei revoluții.

Pomii erau desfrunziți și o adiere de vânt călduț și umed, lovea îndoelnic frunțile oștirilor entuziasmate de discursul fratelui poetului Alexandru Șuțu, Dumitrache Șuțu Chiabap, în timp ce mitropolitul Dionisie Lupu și boerii de pe vremea Domnului Alexandru Șuțu, înbrăcați în antirie de ghemșit, de citarie, selimie sau sevaiu, încinși la brâu cu șal de Indii și pe deasupra scurteică îmblănită cu pacea de samur, pe cap purtând gugioman de samur cu fundul de postav roșu și cu cisme galbene de meșină cu botul ascuțit, priveau uluiți; când la steagul înfipt în poartă, când la mulțimea înflăcărată de Marsilieza lui Riga strigând: „Așa și la porțile Bizanțului“; când la Ipsilante care eșind dela slujba religioasă, făcută în capela din fundul curții, privea și el uimit de atâta mireasmă îmbătătoare când spre boeri, când spre acea oaste îmbărbătată, spre acel decor straniu de priveghere și descătușare.

Privesc prin geamul acesta strâmt și gândul mă poartă undeva, spre un loc necunoscut, în noaptea aceea când Clucerul Alecu Văcărescu fusese luat pe sus de oamenii lui Alecu Vodă Moruzi și dus nu se știe unde. Apoi în minte îmi răsare pribegia fiului, lancu Văcărescu nepot al lui Enăchiță Văcărescu, cu toată grija ce o purta văduva sa mamă, iubirea și sollicitudinea Elenchii Dudescu.

Cât de frumos cânta el atunci întors în țară:

„Se întinde o câmpie
„De sub poale de Carpați,
„Câmp deschis de vitejie
„La Români lăudați.“

Sau mai departe în tânguirea:

„La Carpați mi-am adus jalea,“ toamnă a sufletului românesc în vârtejul acela de frunze galbene căzute.

Svonul tremurat al isvorului limpede de munte, topit în boarea dimineții aurii.

Svonul acela plângător al începutului de toamnă, plânsul îndepărtat al câmpiilor nesfârșite, scaldate de soare în raze de aur, somnul acela visător al naturii chinuite peste care astrul arunca reflexe aurii, acel pământ umezit și rece a sfârșitului de toamnă, acea ultimă împotrivire ce voia să înlătore o umilință, atunci când luat între baionete, lancu Văcărescu marele poet logofăt, rostise ultimul său discurs, ultima întrebare pusă Adunării Obștești dela 1831, care sfârși cu surghiunirea lui la moșia Moșăenilor din plaiul Dâmboviței.

O toamnă a tristeții românești brodată cu firavii muguri desprimăvăratice ai începutului de Mai. O toamnă ce ne dă astăzi iluzia unei răscumpărări:

„Ah! d'ar putea-ne dobândi
„Și câte-avem pierdute!
„Atunci ce duhuri na'r gândi!!
„Ce guri ar mai fi mute?“

Pare că ușa Biseriței din fund se deschide să primească pe copilul orfan al Clucerului Alecu, ca apoi să-l privească îngenunchiat în rugă, transfigurat ca în clipa când pana lunecă pe hârtia gălbue și gândul îi fugea, departe, spre inima „Păstorului Intristat.“

E târziu. Vântul rece suflă încet și pare să-ni spulbere amintirile. O frunză a căzut..., planează câteva clipe apoi răsucindu-se, coboară repede spre pământ. Un sgomot ușor, o pocnitură aproape imperceptibilă, apoi un zumzet ușor de frunze tăvălitate. . . Vântul. . .

Soarele a mai privit o clipă curtea și biserică, apoi s'a ascuns lăsând în urmă dăra întunericului. . .

La geamul de alături cineva a tușit sec. O mână—poate—pipăia în întuneric pieptul. Un ftizic? Nu știu! așa e toamna; la noi... ca și aiurea.

Pe cer au început să licăreasă stele.

O cucuvae cântă, apoi prin ochiul geamului zăresc o dără de lumină.

O stea s'a prăbușit în noapte.

Bat clopotele toate! Vestesc a rugăciune? E noaptea Invierii? Nu!... E toamnă.., dar undeva în astă noapte bate tunul.. E dincolo de Nistru.

Flăcăii noștrii înfrățiți cu moartea, spintecă văzduhul. E pentru ei,— e ora rugăciunii:

O! Doamne apără-i — vitejii —

Căci pentru tine luptă,— pentru Cruce!

F L O R I C R E Ş T I N E

de Al' LASCAROV-MOLDOVANU

De ce nu m'am oprit?

Era spre seară. Mergeam îngândurat pe o stradă tăcută și încă luminată de o rază piezișă a soarelui. Eram necăjit, cugetând la ziua de mâine, — era neînduplecată zi... nu priveam cerul ci numai pământul.

Cum mergeam așa, am simțit că un alt om se află în preajma mea, — și deodată am ridicat privirea... Nu puteam să știu cum s'a ivit acea ființă lângă mine. Era o femeie îmbrăcată sărac, dar cuvincios, și mă privea... Avea o față subțilă și tristă, iar ochii, vai D-zeu! ce ochi!..

Cu cari ochi semănau ochii femeii? În cari ochi am mai văzut eu atâta milă și atâta tristețe? Undeva într-o biserică, pe un perete, o Răstignire, de sigur... Acei ochi mă priveau rugători și buni, și-mi cereau ceva. Femeia nu întinse mâna, dar ochii ei cereau îndurare. O clipă m'am oprit, am ezitat răutăcios, m'am gândit la mine, și... am plecat, fără să privesc înapoi...

Câteva clipe numai și în sufletul meu se revărsă o iezătură de milă, milă zguduitoare și arzătoare. De ce nu m'am oprit?...

Intorsei capul, nu era nimeni pe strada cuprinsă de înserare.

Alergai îndărăt, privii la răspântie, întrebai un trecător dacă n'a văzut o femeie cu privirea tristă, nimic...

Șoptii mie însumi „Dece nu m'am oprit?” Simții o bulbucătură caldă și iute sub pleoape: plângeam...

Pe urmă zilele au trecut una câte una, adăogând la nespusa mea dorință de a mă reîntâlni cu femeia aceea. Un dor și o dragoste, fără hotare, o sete îndurerată a sufletului depe privirea de pe pârlete al unei biserici vechi.

Și n'am mai întâlnit-o... Și mereu o caut..

Și dacă aş întâlni-o, iată: m'aș desbrăca de toată avuția mea și i-ași da-o, în ziua aceea, pe strada cuprinsă de înserare, nu m'am oprit în fața durerii și a milei.

Dar zadarnic, — n'am mai întâlnit-o...

De ce Doamne, nu m'am oprit?...

Omul care a furat

Așa s'a întâmplat: la o predică dintr-o biserică plină de lumină, pace și fum străveziu, un om a intrat împins de un gând rău. El știa că oamenii când se roagă, nu au gândul la cele din

jur, așa că, în clipele acelea, lesne se poate fura o pălărie atârnată la vre-o strană sau vre-un băț rezemat de zid. Tot e ceva. Și nici păcatul nu e așa de mare, crede omul.

Și omul a intrat în biserică, a privit, s'a lămurit, și a furat o pălărie. Mulțumit, s'a strecurat pe ușă, a ajuns acasă și a pus-o pe cap.

Minune! Cum a pus-o pe cap, a început să audă frânturi din predică: „...ci mulți vor crede că dacă nici un om nu le-a văzut fapta rea, sunt de aici încolo slobozi de gând și de pedeapsă..."

Că vine duhul lui D-zeu și-l ține de rău și-l pedepsește..“

Auzind omul aceasta, repede a pus mâna la pălărie, s'o acoată de pe cap. Altă minune... Pălăria se lipise de cap, că par'că ar fi fost de carne.. Și mereu se auzea predica. „Că vine o vreme, omule, când ți se va arde pielea trupului și ți se va aprinde încăperea sufletului de focul căinței.. Tu, omule, în veci nu vei scăpa de ochiul lui Dumnezeu.“

Omul rămase înmărmurit. Acum nu mai putea desluși dacă pălăria vorbește, sau tainica ființă din creierul lui. Se înspăimântă. Voi i iar să scoată pălăria: zadarnic... Părea că-i de când lumea acolo.

Cuprins de remușcare, omul căzu în genunchi și șopti atât: „Doamne.“ Pălăria glăsua mai departe din predică: „...Când gândul iertării vine pe albia plânsului, nu sta omule la îndoială—ci mergi grabnic în fața Domnului Dumnezeului tău și spune-i gândul tău.“

Omul se ridică din genunchi, privi în jur, ca și spre a se'ncredința dacă nu cumva e cineva în preajmă și porni în neștire, spre undeva.

Nu-și dădu seama pe unde mersese, dar deodată se trezi înspăimântat, în fața bisericii de unde furase pălăria. Privi aiurit, și-și șopti: Cine m'a adus aici?!... Duse mâna la pălărie și se descoperi. Pălăria se desprinsese ușor. Incet omul păși pe trepte, merse domol și pătrunse în biserică. Nu mai era nimeni, doar paracliserul care trăbăluia. Fășii de fum albăstrui stăteau nemișcate, dela geamuri până la pietre. Privi cu teamă catapeteasma nemișcată și măreață, merse spre un loc... puse pălăria la strană...

Simția în cuget o liberare luminoasă. I se păru că crucea depe Iconostas se mișca în lumină.

Merse către ea și-și plecă fruntea, în iertare..

Paracliserul se uita nedumerit, după un om care pleca din biserică cu capul gol...

POVESTIRI DE CRACIUN

Ajunul Crăciunului¹⁾

Chiar în noaptea dinaintea Crăciunului, familia bunicului Lazcov, aştepta cu nerăbdare pe Alexe. El plecase de două zile la Melnic să târguiască îmbrăcăminte pentru mamă-sa, pentru tânăra-i nevastă şi pentru copilul lor de doi ani. Trebuia să se întoarcă cel mai târziu spre seară, dar iute, amurgise de tot, s'a înopiat şi Alexe încă nu s'a mai întors.

Cât de groasnic şi ce înspăimântător vuese furtuna afară. Izbeşte în ferestre, zgâlţâie uşa, smulge paele de pe acoperiş... crezi că au năvălit tâlharii asupra colibeii şi că vor să intre înăuntru.

În'na celor din casă se strânge de frică şi nelinişte.

Tânăra femeie tre'are la fiecare zgâlţâit al ferăstruiceii, ascultând dacă nu cumva este Alexe.

Dar nu, nu vine, numai furtuna cântă afară. Ce întinerice, Dumnezeule!

Copilul, aşezat lângă foc unde fierbe un tuciuleţ cu mâncarea de Crăciun, se sperie de zgomot şi din când în când plânge.

— Taci, mamă, taci! Va veni tăticu şi-ţi va aduce ghetuţe roşii, — îl mângâie maică-sa.

La aceste cuvinte, copilul tăcea şi-şi întorcea către mamă-sa ochişorli plini de fericire şi lacrimi, întrebând-o.

— Tata? Ghetuţe?

— Ghetuţe, ghetuţe, Gogule, iată vine tata... Şi-i arată spre uşa care trosneşte de vânt şi oftează.

* * *

Oftează şi bunicul Lazcov într'un colţ, gârbovit de povara anilor şi a gândurilor grele. Se gândeşte la Alexe şi geme surd pentrucă această întârziere nu este spre bine. Muntele e plin cu fiare, noaptea e înfricoşată, vijelia nu mai încetează. — Chiar în iarna aceia lupii mâncaseră la marginea satului pe argatul lui Gheorghe, iar omăturile îngropaseră trei oameni.

Prin acele locuri nu lipseau nici băutorii de sânge.

Pustiire turcească... dar moş Lazcov îşi înghite temerile şi nu îndrăzneşte să ofteze tare, ca să nu-şi sperie nora şi copilul care plânge.

¹⁾ Ivan Vazov (1850-1921) este cel mai mare scriitor bulgar critică la denumit „patriarhul literaturii bulgare“. A scris f. mult versuri, povestiri, nuvele, romane, drame, note din călătorie etc. E larg răspândit în masele poporului. Multe din poeziile lui se cântă şi se recită de copilaşii bulgari, chiar înainte de a cunoaşte scrierea şi citirea.

Capodopera sa e romanul „Pod igoto“, („sub jug“) tradus şi în l. română. Vazov cântă viaţa poporului bulgar, eroismul său şi frumuseţile ţării sale. Toată opera zvâcneşte de patriotism, ajungând uneori până la sângerare. Laudă munca şi legătura Bulgarilor cu pământul prin care-şi vor făuri un viitor fericit.

Ivan Vazov e mândria poporului bulgar.

— Ce vă tot scânciţi acolo? Li mustră el posomorât dar pe piept i s'a lăsat o piatră, şi hâ, hâ, începu să plângă şi el tare.

Uşa izbită, se deschise. Toţi tresăriră.

Intră baba Lazcoviţă; se întorcea dela biserică; fusese să aprindă o lumânare la sf. M'na, ca să ocrotească pe Alexe.

— Încă nu a venit? Întreabă ea cu spaimă, uitându-se prin odaie. În loc de răspuns, tânăra femeie începu să plângă.

— Dumnezeule, pe unde s'a răţâcit acest copil, gema bătrâna, ducându-se înaintea iconostasului unde ardea cardela. Toţi se închinară. Tuciuleţul cu ca'taboşii de Crăciun fierbea vesel la foc. Il uitaseră. Se apropie miezul nopţii. Nu moşăie nimeni. Focul a început să se stingă. Tuciuleţul a tăcut. Casa e la marginea satului. Poarta stă deschisă spre câmpie.

Furtuna vuese afară de crezi că se amestecă în ea şi urletul lupilor. Fiori reci îi cuprind pe toţi.

Doamne, Dumnezeule, ce seară de Crăciun!...

* * *

Alexe pierduse drumul. Zăpada spulberată de vânturi astupase tot: văi, coline drumuri şi câmpuri. Aseară părăsise satul pe vreme frumoasă, iar acuma?...

Ceasuri întregi rătăcise prin munte fără să ştie unde se găseşte, unde se duce, ce va întâmpina!

A înţeles un singur lucru; că acum este departe de satul său, prin pustietăţile necunoscute ale munţilor, în împărăţia fiarelor salbatice şi a pieiri. În noaptea luminată de zăpadă, ochiul nu vede nimic ocrotitor, nimic nu-i aminteşte despre oameni; nici sat, nici colibă, nici bordei, nici o lumină, nici un adăpost.

Satul lui era într'o vale adâncă şi nu la-r vedea chiar dacă ar fi aproape. În munte era peste tot alb pustiu, înspăimântător. Credeai că tot muntele e un mort înfăşurat în giulgiuri albe. Unde se duce?

Merge înainte numai ca să nu înghete.

Furtuna îl biciueşte din spate, se tângue în urma lui, şueră şi vuese ca zânele la locul de joc. Alexe merge înainte, tot înainte. Pustiul e nesfârşit, ucigător. Ştie că cei de acasă îl aşteaptă neliniştiţi.

... Dumnezeule, voi mai trăi ca să-i văd? Cine mai scapă viu din asemenea prăpastie? Simte că amorteşte, că în curând se va afunda în zăpadă, rămânând în vreun troian şi nimeni nu va şti unde-i este mormântul.

Dar nevasta şi Gogu!.. Furtuna vuese grozav, întrerupându-i gândurile.

Pe neaşteptate zări mai multe umbre negre care mergea fără zgomot pe zăpadă. Ce să fie? Lupii! Sunt şi în partea dreaptă! O haită întreagă! Urlă... Alexe

ncepu să fugă. Hăita înfometată îl însoțește grăbindu-se cu priviri mirate... Nu-și amintește cât a fugit. În fața lui era o poiană înzăpezită și pustiul stăpânea peste tot. Deodată Alexe văzu înaintea lui ceva: puncte luminoase îl întâmpinau, licărind. Hăita de lupi trimisese un grup ca să-i închidă calea. Alexe își văzu sfârșitul de neînălțurat. Atunci a pornit în fugă ca înebunit spre stânga, prăvălindu-se pe niște coaste repezi. De două ori a căzut, în curcându-se de brăul care i se descinsese.

Când a ajuns în vale, Alexe, văzu cu bucurie că intră într'un sat... Nu se mai gândește că e de Bulgari, de Musulmani, ori de creștini, căci hăita îl urmărește și pe acolo. Alexe a intrat pe o poartă deschisă, se vede de furtună. S'a îndreptat spre ferăstruica ce încă uminează.

Lupii după el... Alexe împinge tare ușa și intră în casa necunoscută. Oftă ușurat văzând o casă creștină, bulgărească, cu icoană și în fața ei o candelă. Focul mocnind, abia mai licărea. Din umbră săriră niște

oameni. El se uită cu mirare. Unde se găsește? Alex cunoscuse îndată că e acasă la el.

Dumnezeu îi îndrumase rătăcirea spre satul lor, spre casa lor, pe când el credea că a nimerit cu totul în altă parte.

— Tată, nevastă!... Sculați-vă, strigă el, punând jos dășagii cu hainele cumpărate de Crăciun.

S'au închinat cu teți ca nebuni și l'au îmbrățișat.

— Fiule, unde te-ai pierdut pe furtuna aceia mare? Șopti bătrânul în neștire și plângând ca un copil.

— Vijelia e mare, dar Dumnezeu e și mai mare, tată... Hai, gătiți-vă să mergem la biserică. Nu auziți? Toaca bate.

În aceeași clipă, printr'o potolire a vântului, se auzi toaca. Christos se născuse. Fericita familie ieși repede din casă și se îndreaptă spre biserica lui Dumnezeu.

Iar tuciuieful cu caltaboși a început din nou să clo-cotească vesel la foc.

Steaua cu coada lungă¹⁾

Era într'o noapte senină de Crăciun. Satul troenit de nămeți abia mai trăiește. Livezile și țarinile dorm. Vântul de iarnă nu le turbură somnul liniștit. A întârziat undeva și nu mai poate să-și croiască drum prin omăt. Pomii pare că umblă prin grădina ca niște stafii albe.

La icoana sfintei Născătoare licărește o candelă. Lumina tremurătoare, caldă, perții înălbiți, căldările de aramă, vatra, icoană învechită strălucește, de crezi că e aurită. Ești pe jumătate de subț plocad, doi frațiori, Gogu și Mișu, privesc pe fereastră. Ochii lor negri se holbează pe crengile albe ale grădinii. Bunicul, vrând să-i vadă, a deschis ușa din casă.

— Ați adormit voinicii mei?

— Nu, sunară două glăscioare.

— De ce, nu? Hai dormiți, că îndată vine mezul nopții și clopotul va vesti lumii întregi ceasul în care s'a născut micuțul Isus. Va trebui să mergem la biserică. Vă veți îmbrăca în hainele cele noi.

Mișu se va încălța cu ghetete, iar Gogu va trece Crăciunul acesta în opinci. Până la anu, ai să te faci mai mare, Gogule, deaceea atunci îți voi cumpăra și ție ghetete. Haide, înveliți-vă și capul. De ce vă uitați afară?

— Așteptăm steaua cea cu coadă lungă!

— Care stea cu coadă lungă?

— Acea mă, tată moșule, după care au mers învățații odată când s'au dus să se închine lui Isus și să-i aducă daruri, zise Mișu.

— Nu o veți vedea?

— De ce nu o vom vedea?

— Pentru că acum a trecut peste satul nostru și a doua oară nu va mai trece.

— Când măi, tată moșule, când a trecut?

— Am să vă spun, dar mai întâi să vă băgați sub plocad.

Copiii se strecurară sub învelitoarea caldă iar bătrânul se așează lângă ei și începu încet să le povestească:

Noaptea aceasta este binecuvântată. Să vedeți cât de mare este zăpada și cât de frig este afară! Greu și amar pe cei săraci, care acum nu au foc.

Odinioară, pe când Moș Dumnezeu umbla pe pământ ca să vadă dacă oamenii trăiesc frățăște, a trecut și prin satul nostru. Pe atunci viscoala o iarnă grea.

Ger și promoroacă de trosneau lemnele și pietrele.

A intrat în sat învinețit de frig, călare pe măgarul său cenușiu. A bătut la o poartă. A eșit un bătrân gârbov. Moș Dumnezeu l-a întrebat:

— Mă lași să-mi încălzesc mânele la focul dumitale?

— Nu am foc! Răspunse bătrânul supărat și închise bine poarta. Dar pe coș eșia fum.

— Bine, zise Moș Dumnezeu și se duse.

— A bătut în alt loc. Gospodarul se arată la fereastră.

— Deschide-mi să mă încălzesc că mor de frig, se rugă Moș Dumnezeu.

— Cât ai să-mi plătești zise el dinlăuntru?

— Nu am nici o chioară de para.

— Dacă nu ai, pleacă!

Oaspetele ceresc a mai bătut în câteva locuri. Nicăeri nu l-au primit. Plecându-și capul, zise:

— Bine! . . .

A ajuns în capul satului, unde este acum locaș de rugăciune pentru creștini. Acolo trăia o babă oarbă.

1) A. Karaličev: Prikvzen svet. Jălțiți — priczakzi zi deța. Sofia pg. 60—66

Moș Dumnezeu s'a apropiat să bată și la poarta ei. Bătrâna a eşit. L-a ascultat. L-a pipăit pe umeri și L-a primit cu dragă inimă.

— Intră, Moșule! Vino la adăpost! Nu am lemne fiindcă sunt oarbă și nu pot să mă duc în pădure. Nu am nici foc, dar intră cel puțin să nu te mai spulbere vifornița aceasta.

De abia intrat Dumnezeu și în coliba oarbei, s'a făcut foarte cald. Bătrâna se minună de unde vine această căldură?! Oaspetele a stat ce a stat, au tainit ce au tainit și a plecat. Bătrâna L-a petrecut până la poartă.

În aceeași noapte, Moș Dumnezeu a luat focul din tot satul nostru. Lumânările și candelile s'au stins, sobele s'au răcit. S'a făcut întuneric și frig. Un vânt tăios a început să viscolească, izbind porțile. Pe lângă coșare s'au ivit lupii flămânzi. Au înghețat și lemnele. Oamenii noștri nu știau ce să mai facă. Trei zile și trei nopți a fost un ger de crăpau pietrele. Noaptea a patra era Crăciunul. Undeva departe în Vitleemul Iudeei era un staul. În ieslea staulului Sfânta Naștere a căpătase pe Fiul lui Dumnezeu: Copilul acela pe care-L vedeți zugrăvit pe icoana din vechiul iconostas.

Îndată ce L-a născut, Maică-Sa L-a înfășat în fânul verde și moale care mirosea a cimbrisor. Ochii Lui priveau ca două floricele azurii. Lângă cap, s'rălucea o lumină.

Ciobanii din câmpiile apropiate, au venit cei dintâi să se închine Micuțului Împărat cereșc și pământesc. I-au adus ca dar, miei albi. De la celălalt capăt al pământului, au pornit la drum cei mai învățați oameni ca și ei să I-se închine. Dar nu știau calea spre Betleem. S'au rugat la Dumnezeu să le trimită o călăuză. Dumnezeu le-a slobozit o stea cu coada lungă. Steaua a pornit spre Betleem, iar învățații mergeau în urma ei.

Când a ajuns steaua la capul satului nostru, casele

înghețate s'au încălzit. Steaua mergea pe jos, de aceea coada se târa peste coșuri și peste vârful dealurilor. Mic și mare sârise să o privească. A ieșit și băbuța cea oarbă.

— La ce vă uitați?

— Ne uităm la o stea cu coada lungă.

— E sus de tot?

— Nu este. Coada ei ajunge până la coșuri.

Bătrâna a intrat în casă, a luat o lumanare și a ieșit din nou afară. A întins mâna în sus și s'a rugat:

— Doamne, mâine este mare sărbătoare, te rog spune stelei să se coboare mai jos, ca să-mi aprindă lumânarea! Vreau să aprind cu ea candela ca să ardă în timpul nopții. Și s'a petrecut o minune: Steaua s'a coborât până la mâna întinsă a oarbei, i-a aprins lumânarea și s'a înălțat din nou. A trecut.

În aceeași noapte toți ai noștri au aprins focul dela candela oarbei, s'au încălzit, au fiert caltaboși și au întâmpinat frumosul praznic cu inimile bucuroase.

După oarecare vreme, oarba a murit și sătenii au prefăcut curtea ei în locaș de rugăciune. În fiecare an se duceau acolo ca să se închine. Se rugau pentru sufletul acelei sfinte și drepte băbuțe care le dăduse focu înapoi...

Bătrânul tăcu. Șterse geamul ud cu palma, se uită afară în noaptea albă și bine cuvântată a Crăciunului și adăugă:

Voi, micii mei copii, într-o zi veți fi mari. Veți câștiga parale, vă veți face case frumoase cu grădini și cu coșare mari. Să v'ajute Dumnezeu să aveți de toate. Dar să nu vă fie iertat dacă în vreo zi de iarnă, va bate la porțile voastre vreun călător înghețat și voi nu-l veți lăsa să intre!..

Hei, auziți măi, pui de soimi!?

Dar micii șoimi, Gogu și Mișu, adormiseră vrăjiți

Copilul lângă Christos la pomul de Crăciun¹⁾

Un băiat destul de micuț, ca de vreo șase ani sau chiar mai puțin, s'a deșteptat dimineața într-o odăiță umedă, rece și aproape îngropată sub pământ. Era îmbrăcat într-o hăinuță de pânză și tremura de frig.

Ședea sgribulit pe colțul unei lăzi și, ca să-i mai treacă de urât, sufla din gură aburi albi la care se uita cum zboară în valuri. Dar nu mai putea de foame.

Se apropiase în câteva rânduri de un pat de scânduri în care zăcea mama lui bolnavă, pe un așternut subțire și cu o legătură de zdrențe sub cap, în loc de

T. M. Dostoevski—1821-1881—este, cred, cel mai mare scriitor rus. A murit ca bun creștin, după o viață de sărăcie și suferință, de prigoniri, de exil și pribegie. A fost însă înmormântat cu onoruri de țar.

Din opera sa uriașă ca valoare și întindere, pomenim: „Amin-tiri din casa morților, Jucătorul, Crimă și pedeapsă, Idiotul, Vensnicul căsătorit, Posedații. Jurnalul unui scriitor“, care e cheia înțelegerii întregii opere, Adolescentul și opera cea mai de seamă: „Frații Karamazov“.

Cunoscător al sufletului omenesc până în cele mai tainice cute, gânditor adânc și scriitor genial, cu o personalitate complexă, Dostoevski rămâne și astăzi obiectul multor studii.

pernă. Cum ajunsese aici? Se vede că venise cu băiețelul ei dintr'un oraș îndepărtat și s'a îmbolnăvit pe neașteptate.

Celalți locuitori din odăiță se răspândiseră după treburi pentru praznic; mai rămăsese un negustoraș care zăcea beat mort, fără să aștepte sărbătoarea.

Intr'alt colț al odăiței, gemea de reumatism o bătrână de vreo optzeci de ani, care fusese cândva îngrijitoare de copii, dar acum muria în uitare, oftând și blestemând pe copil, care se temea să se apropie de colțul ei.

Găsise de băut în tindă, dar vreo cojiță de pâine nu găsia nicăeri și pentru a zecea oară s'a apropiat să-și deștepte mama. În cele din urmă, i sa făcut urât pe întuneric; seara se lăsase de mult, dar felinarele nu se aprinseseră.

Pipăind fața mamei, s'a mirat că nu mi mișcă și s'a răcit ca peretele.

„Aici e frig“ se gândi el, uitându-și puțin mâna pe

umărul răposatei; apoi sufia în degete ca să le încălzească; a găsit șapca dibuind pe lada și a ieșit băbă-ind din odața întunecoasă. Ar fi plecat mai de vreme, dar se temea de un câine mare, care urla toată ziua sus, pe trepte, lângă usa vecinilor plecați.

Căinele nu mai era și copilul a ieșit repede în stradă Doamne, ce oras! Nu mai văzuse nici odată așa ceva. În orașelul de unde venise, noaptea întunerecul era așa de negru, și un singur felinar pe toată ulița. Căsuțele joase își trăgeau de vreme obșoarele.

Cum se insera nu mai era nimeni pe uliță. Se închideau toți în case și numai haite întregi de câini rățăciau cu șutele, urlând toată noaptea. Totuși acolo era cald și plăcut să mănânce, aci însă, Doamne, cum ar mînca ceva! Ce gălăgie și șgomot, ce lumină, oameni, cal și trăsură închise și ger, ger grozav!

De pe caii istovii de goană, din răsularea lor fierbinte ieșeau cu grămadă aburi, cari cădeau ca niște clăbuci înghețați; prin zăpada spulberoasă, potcoavele sunau de pietre; toți se îmbulzeau, înghtonindu-se și Doamne, cum ar fi mîncat, măcar o bucăciță de pâine. Deodată au început să-l usture degetele de ger.

Iată, încă o stradă, — oh, ce largă ei! Uite aici mă strivesc; negreșit; cum strigă toți, cum aleargă, trec cu trăsuri și lumină, lumină!

Dar aceasta ce este? Oh, ce geam mare, prin ei se vede o odăie și în ea un brad până în tavan; acesta e pomul de Crăciun; iar în el câte focuri, câte jucării hărtii, mere aurite. Imprejur sunt păpuși și cășori, prin odăie aleargă copiii curății, gătiți; răd și joacă, mănâncă și beau.

Iată fetița aceea a început să se joace cu un băiat — ce copilă trumoasă! Uite și muzica se aude prin geam. Bățelul privește, se minunează, chiar rade. Dar simțind că-l degeră, a început să plângă și a fugit mai departe. Printr'un alt geam, vedea iar o cameră cu pom și pe mese prăjituri de tot felul: cu migdale, roși, galbene; patru cucoane bogate stăteau acolo și dădeau prăjituri oricui venea. Ușa se deschidea în fiice clipă și din strada mulți domni intrau acolo. Se strecură și copilul, deschise usa și intra. Uh, cum au strigat la el, făcând semne de desgust cu mâinile. O cucoană s'a apropiat repede de el, i-a pus în mână câțiva lei și i-a deschis usa spre stradă. Cum s'a speriat mititelul! Bani! i-au scăpat chiar acolo și s'au dus sunând pe trepte, căci bățelul nu a putut să-și îndoaie degetele înghețate și să-l țină.

A început să alerge repede, mai repede, dar unde, singur nu știa. Ii venia din nou să plângă, dar îi era frică și fugea, suflând în mânățe.

Simțindu-se atât de singur și de trist, i-a cuprins o mare mahnire. Dar, Doamne! Aceasta ce-o mai fi? Oamenii stau grămadă și se mira: la o fereastră, se văd trei păpuși mici, găsite în rochițe roșii și verzi, păreau că sunt cu totul vii. Un bătrânel ședea jos; pare că ar cânta la o vioară mare: tot acolo ședea alte două păpuși și cântau la vioare mici. Păpușile dau în tact din

să rădă.

Nu văzuse niciodată astfel de păpuși și nici nu bănuia că sunt așa minunate! pe lumne. Ii venea să plângă, dar nu se mai ogolia de răs din cauza păpușilor. Deodată cineva i-a apucat pe la spate de hăinuță. Lângă el sta un băiet foarte rău, care l'a izbit în cap pe neașteptate, i-a aruncat șapca și i-a pus cu pictorul pic-dică pentru ca să-l trânteară. Băteșul s'a rostogolit la pământ, țipând; au început să strige și alții de alături; s'a sculat bîimăcit, a sărit în sus și aleargă, aleargă până ce a ajuns — aici el nu știa unde, — printr'un gang într'o curte străină, — s'a ciuculit după lemnele de foc „aci e întuneric și nu pot să-l găsească”.

S'a ciuculit, ghemuindu-se acolo, dar nu poate nici să răsuște de frică. După cîțiva timp s'a simțit așa de bine: Minuțele și pictorșele nu l'au mai durat, i s'a făcut cald, așa de cald, ca în sobă; într'un firzlu a tresărit; ah! dar nici nu admormise bine!... Ce bine e să dormi aici! „Mă voi odihni puțin, apoi mă duc din nou să mă uit la păpuși” se gândea copilul și zîmbind își amintea de ele: „în totu! păreau vii!”... De odată i s'a părut că mama s'a început să cînte deasupra lui. — „Cu dorm, mămică, ah, ce bine e să dormi aici!”

— Să mergem la mine, la pomul de Crăciun, copilășule, îi șopti deasupra un glas blînd. Se gândi că e tot mămica lui; dar nu era ea: Cine să-l fi chemat?

Nu vedea pe nimeni, dar cineva s'a aplecat asupra-i și l'a îmbrășat prin întuneric! Copilul i-a întins mâinile și... și deodată, — o, ce lumină! Ce pom de Crăciun i se arătă!... Dar nu e pom de Crăciun; nici odată nu a văzut astfel de pom! Unde se află acum, totu! încește, totu! scânteară, iar imprejur numai păpuși; — dar nu sunt păpuși, ci fetițe și băieți, numai că sunt așa de luminoși! Toți flutură împrejurul lui, zboară, îi sărută, îl iau și-l duc cu ei; chiar copilul zboară, vede că-l privește mama lui și rade spre el cu bucurie.

— Mamă, mamă! Ah, ce bine e aici, mamă! Ii strigă bățelul, sărătându-se cu ceilalți copii, cătoro voia să le povestească repede despre păpușile dela geam. — „Cine sunteți voi, băieți? Cine sunteți voi, fetițe?” — Ii întrebă firzind și mîngăindu-l.

— „Acesta e, pomul de Crăciun al lui Christos”, îi răspundea copilul. — La Christos e întodeauna astăzi un pom de Crăciun pentru copiii mici, cari nu au pe pă-mânt pomul lor de Crăciun”...

A aflat că fetițele și băieții aceștia au fost ca și el-copii, dar au murit înghețînd pe scări lingă ușile funcționarilor, chiar în coșurile în care fuseră părașiți, alți au fost înmăbușiți de îngrișitoare prin casele de creștere, sau au murit la sanul uscat de foame al mamei lor, ori înmăbușiți prin vagoanele pline de ingeri. Christos e în mijlocul lor, îi binecuvîntează pedînșii și pe mamele lor...

Mamele stau deoparte și plîng; fiecare își cunoaște băteșul sau fetița; copiii sboară spre ele, le șterg lacrimile cu minuțele lor și le roagă mult să nu mai plîngă pentru că ei aici se simt așa de bine!...

Dar a doua zi, dimineața, slugile curții au găsit jos trupșorul înghețat al copilășului, care se adăpostise în treacăt după lemnele de foc.

C A N D E L A¹⁾

Candela de lut licăria l'niștit și bătrâna se ruga înaintea icoanei Maicii Domnului:

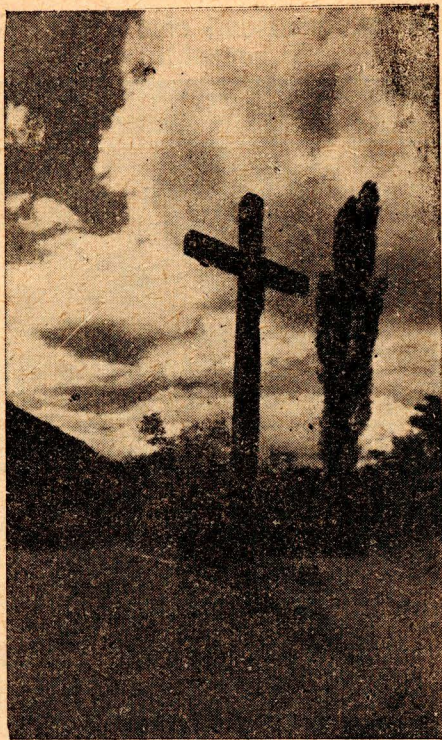
— Intoarce-mi-l noaptea aceasta! Tu știi bine ce am pe inimă. Doresc să-l îmbrățișez, să mă bucur de el, după cum Te bucuri Tu de Copilul tău.

Coana crăpată de lemn, privea nespus de îndurerată strângându-și copilul la piept.

În seara tămâierii, bătrâna aștepta singură singurică.

Casa ei dărăpănată cu o singură fereastră tremura departe de sat, pierdută prin nămeți din mijlocul câmpiei. Avea un singur fecior pe lume, care plecase în țări străine după câștig. Mai avea o candelă de pământ, care în nopțile dinaintea sfintelor zile, ardea fără sfârșit. Aceasta întărea nădejdea bătrânei femei și-i încălzea sufletul.

Dar în seara aceasta, candela a ars repede: untul de lemn s'a sfârșit, fiiiul s'a stins. Bătrâna nici nu a putut

să-și isprăvească rugăciunea. Când s'a întunecat de tot în ojaie, ea s'a speriat. A luat candela și a eșit afară,

Câmpia largă era innămețită. În depărtare, licăreau candelile oamenilor care aveau untdelemn.

Bătrâna strângea candela sub cojoc ca pe un pui cald, pășind gârbovită prin zăpadă. Ajunse cu greu în sat și se opri la fereastra unei cărciumi. Bătu. Dinlăuntru se auzi crâșmarul:

— Cine bate?

— Eu sunt!

— Care ești tu?

— Cea dela marginea satului. Baba Drumevița

— Ce vrei?

— Pușin undelemn pentru candelă.

— Ai parale?

— Nu am.

— Dacă nu ai, pleacă.

— Lasă-mă nu mă alunga, zise bătrâna rugător. Știu că ai un butoiș întreg, toarnă-mi câteva picături! Noaptea aceasta e cea mai frumoasă. Frumoasă ca un înger cu aripile albastrii. În noaptea aceasta s'a născut Fiul lui Dumnezeu. Mă voi ruga Lui să-mi aducă veste dela copilul meu. Vreau să ardă candela când îmi fac rugăciunea.

A bătut din nou, dar cărciumarul se culcase și nu a mai răspuns. Uitându-se pe fereastră, bătrâna văzu ochii verzi ai unei pisici care adormise sub pat. Sărmana s'a întors cu inima strânsă spre căsuța pierdută în mijlocul câmpiei. Ningând mult, zăpada acoperise orice urmă de sanie sau de picior omenesc și bătrâna a pierdut drumul. Undeva în câmpie era un nuc.

Bătrâna se opri istovită sud nukul singuratic. Se aplecă, așeză candela caldă pe zăpadă și se îndreptă să-și isprăvească rugăciunea. Iși ridică spre cer ochii înlăcrămați și adânci și cum șopti primul cuvânt, candela începu să lumineze. Atunci omătul se topi, câmpul se întinse verde, un vânt aromitor și liniștit începu să adie, aducând fluturași albi peste iarba inverzită, iar în crengile nukului cântau păsărele.

Vis era oare aceasta?

Prin fața ei mergeau doi bivoli mari, cu coarnele răsucite. În urma lor, apăsând zdravân plugul și adâncit în brazdă până la genunchi, mergea un flăcău voinic cu brâul roșu, cu căciula cu moțul indoit, cu obiele albe legate cruciș, cu nojițe negre.

Cunoscându-l, bătrâna întinse mâinile spre el.

— Fiule! Oh, copilul mamei, tu vei ara câmpia aceasta verde, tu?... A strigat ea tremurând de bucurie și a căzut jos. Zăpada liniștită începu să o acopere încet-încet, îngropând-o.

Dar candela nu s'a stins. Strălucea ca o stea galbenă și momia pe călătorul neștiutor, care ieșea noaptea aceea din munți, grăbindu-se spre căsuța singuratică din câmpie. Când a văzut lumina de sub nuc, s'a abătut să vadă ce este și a găsit candela mamei sale. Împrejur nu se vedea nimeni. Căutând pe jos și-a găsit mama, care l'a născut, dormind sub zăpadă. Dormind, dormind sub zăpadă. Dormind, căci inima ei caldă bătea.

1) A. Karaličev: Pricazen svet. vol. II. ed. II-a prelucrată Sofia pg. 33—37.

Prin simțurile noastre nu suntem în stare să prindem toată realitatea căci tot ce vedem și întresim din realitate, sunt numai niște vizuini ale spiritului nostru

SPOVEDANIE

de CONST. N. CARLOVICI

Parcă-l văd și acum. Scund, cu ochii albaştrii, părul blond, veșnic cu țigara pe buze, plimbându-se puțin nervos, pe aelea din spatele Mânăstirii „Văcărești“.

Căldura unei zile de vară mă scosese afară, când îl întâlnii. Mă opri și mi zâmbi bucuros, strângându-mi cu putere mâna :

— „Ce mai nou?“

Și ca și cum ne cunoșteam de demult, îmi pune prietenește o mână pe umăr spunându-mi :

„Dragul meu nou prieten, iartă-mă că îți spun astfel, dar noi aici, în închisoare, indiferent vârsta ce ne desparte, trebuie să fim toți prieteni, pentru că toți suferim pedeapsa păcatelor noastre. Această prietenie trecătoare, călăuzindu-ne pe toți, viața ne-ar părea mai ușoară, timpul ar trece mult mai repede și încurajarea aceasta reciprocă ne-ar ține moralul mult mai ridicat“.

Priveam la rotoagoalele de fum ce se destrăma din țigara interlocutorului meu ascuzându-se în nevăzut și lăsându-mi în suflet și în ochi un semn de întrebare.

Ghicindu-mi gândul parcă, mă privi o clipă trist, apoi continuă :

— „Ești încă tânăr și poate nu ai suferit în viață“.

— Ai dreptate !

— „Pe mine însă mă sufocă un șir de ani, de muncă cinstită, cari îi credeam că-mi vor așterne la bătrânețe o mulțumire sufletească, un cămin unde să mi odihnesc trupul istovit și unde mulțumirea să-mi aline ultimele clipe, înconjurat de dragostea unui copil, o soție care să vegheze asupra lui și a mea în acel ultim ceas, sau o rudă, un prieten cari să mi aprindă un muc de lumânare atunci când Dumnezeu va hotărâ“.

— Bine, dar pentru ce ești în închisoare? Mă prefăcui că nu știu, deși aflasem dela alți deținuți: Iși omorâse soția!...

— „Ei dragul meu prieten. Fatalitatea, destinul, care pe firul lui avea să fie pus nodul rătăcirii, pe care n'am putut să-l ocolesc și care peste roua unei vieți, de care credeam să nu mă satur niciodată și'n care am gustat din plin stima și încrederea, a așternut bruma amărăciunii unei fapte pe care nu a-și fi crezut niciodată că voi fi în stare s'o fac. Mi-am ucis soția!...“

Începui să înțeleg că acest bătrân simțea nevoea în acel moment, de a și spovedi durerea ce'i rodea sufletul și cu multă precauție vrusei să'l consolez. Dar cu'n gest parcă vroind să-mi spună: „Iasămă să'ți povestesc durerea mea“, el continuă mai departe povestea vieții sale.

— „Astăzi gândurile-mi triste, împletite din

sbucium și'nfrângere cu acest stigmat pe frunte, îmi alungă ultima speranță. Ești tânăr, vei pricepe, cu pedeapsa d-tale vei părăsi încurând închisoarea. Vigoarea tinereții îți va da puterea de muncă și îndreptarea îți va deschide iar drumul vieții. Eu însă, la vârsta mea, ce în curând va atinge 6 decenii, pot să mai întrezăresc cari îmi sunt perspectivele?“

Îmi întorsei capul ca și când cineva mar fi strigat și simțindu-mă pătruns de cuvintele lui, îmi ascunsei cu mare greutate tulburarea. L'am privit. Transfigurat, cu ochii plini de lacrimi, vrând parcă să-ți pătrundă în suflet și observând cum durerea îi brăzdase fața, un gând tainic mi se strecură în suflet. Omul acesta nu pare a fi vinovat de ceace a făcut.

— „Cine ma cunoscut, cine a trăit alături de

mine, cine a știut să-mi pătrundă în suflet nu cred să nu aibă o tresărire măcar, când aude unde mă aflu. Prietenul de altădată, oricât de cinic ar fi, la auzul nenorocirii mele va rămâne o vreme mut.— Da! și pe bună dreptate, căci el nu are de unde să cunoască desnădejdea din sufletul meu care a făcut ca femeea divinizată de mine să merite gloanțele trase în ea și'n mine și cari mai târziu m'au scos din societate și trimis aci, unde mai cunoscut d-ta.

— „Picătura de otravă se prelinsese peste marginea paharului umplut în douăzeci și cinci de ani de căsnicie. Am tras într'un moment de suscitare, de nebunie poate, cu lacrimi în ochi, căci cineva din lăuntrul meu îmi spunea să trag. Astăzi îmi pare rău. Am iertat-o, dar cui îi mai folosește? Ne găsim fiecare la câte un capăt de drum și între noi o mare prăpastie, aceea a morții“...

— „O iubeam mult, mult de tot dragul meu prieten de nenorocire. Nici odată nu aș fi crezut să-i fiu călăul. Și totuși...“

— Aci interlocutorul meu ridică din umeri în semn de supremă resemnare. O turburare adâncă i se întipări pe față și o neliniște abea stăpânită, îl făcu să-și ducă mașinal mâna la buzunarul unde-și avea tabacherea și veșnica-i țigară prinse din nou viață între degetele îngălbenite. Cu o patimă nebănuită el trase alinătoarea otravă în piept și apoi o dădu afară cu un oftat parcă de ușurare. — În timp ce el își aprindea țigara mie îmi veni în minte scena aceea din câmpia „Frumoasei“ unde Spătarul Canta condamnase la moarte pe frumoasa Irina Golia, propria lui amantă. Vedeam parcă fuga Spătarului Canta care lăsase totul în seama călăului. Femeea aceea trebuia, condamnată — executată; dar el, Canta, nu putea privi scena sfârșitului și dând porunca executării fugi. Degeaba striga după el femeea înspăimântată, el de mult se pierduse în zare...

Liniștit oarecum, prietenul meu de nenorocire continuă:

— „Am cunoscut-o la Paris, frumoasă, așa cum mi-am închipuit-o totdeauna. Era prima mea dragoste și puțin îmi păsa de trecutul ei. Eram încătușat de lanțul primei iubiri și mă confundam tot mai adânc în acea mare fără maluri, în acea putere nevăzută în care se scaldă inima îndrăgostitului, sentimentul acela, puntea strălucitoare a vieții unui om. Acest duios sentiment, sbucnit cu violență în sufletul meu tânăr, mă făcu să întrezăresc într-o aoreolă de vis un cămin fericit, alături de idealul visurilor mele, căreia să-i închin toată puterea mea de muncă și toată iubirea entusiastă a celor douăzeci și cinci de ani ai mei.

— „Făceam parte dintr-o misiune a Statului în străinătate. Mă căsătoresc cu ea, acolo la Paris, unde clocotea fericirea, convins că voi fi în stare să îndrept trecutul acesteia, întemeind o căsnicie, care să însemne o viață nouă pentru ea și o mulțumire sufletească pentru mine. Desbrăcat de ipocritele prejudecăți, am socotit că acordând iubirea mea unei ființe care din frageda-i copilărie căzuse în mocirla prostituției și redând-o societății fac o faptă bună și nobile. Mai socoteam în gândul meu că nu se poate, că este peste fire, ca această ființă să nu răspundă cu acelaș elan tineresc nobilei noastre misiuni. Și întradevăr, se părea că nu m'am înșelat, am petrecut alături de tovarășa mea, clipe de ireală fericire, ca și când însăși pronia cerească răsplătea un'rea noastră. Așa s'au scurs câțiva ani, ca și când ar fi fost clipe.

— „Dar se pare tinere, că rosturile acestei lumi sunt mai presus de firea și înțelegerea noastră și cecece niciodată nu a-și fi putut crede, s'a întâmplat.... A sosit și clipa care din culmile de vis și fericire în care pluteam m'a trântit

brusc și nemilos în mocirla unde mă vezi acum. Soția mea m'a înșelat în modul cel mai grotesc și jignitor posibil, cu unul dintre servitorii mei. Da!.. da... tinere, acesta este adevărul. Mi-a terfelit în noroi nu numai iubirea, dar și cecece are un bărbat mai sfânt: demnitatea.

— „Secătuit de iubire, cu demnitatea terfelită și jefuit de tot rodul muncii mele de o viață întreagă, fatalitatea a pus în mâna mea arma ucigașe, curmând odată cu viața nemiloasei mele soții și firul fericirii și destinului meu. Și acum stau și mă întreb: ce ispășesc eu aci?.. nenorocirea mea s'au netrebnicia ei?. Mai are destinul nevoie de o pedeapsă în plus?. Mai am eu nevoie de corecție când conștiința se luptă cu rămășițele unei vieți distruse și pe care continui s'o trăiesc în postură de martor? Viața pe care o duc aici este o viață mecanică asemenea unei mașini învechite, care își deapănă neîncetat menirea-i fără speranță, până când într-o bună zi, și ei, ca și omului, destinul îi va curma firul vieții, aruncând-o cu nepăsare în neființă.

— Toată recunoștința mea va rămâne mărturie pe tot timpul ce'l mai am de trăit față de Administrațiunea acestui penitenciar, care totdeauna a avut față de mine și cred că și față de toți acei ce sunt în ispășirea păcatelor lor, toată sollicitudinea, luptând pentru îndreptarea fiecăruia spre calea bună a vieții.

Sfârși. — Nu știu de ce, dar rămăsei în minte cu imaginea poeziei lui Iovan Ducici, în care femeea prilejuind o cruntă rivalitate și luptă între bărbat și gorilă și unde gorila sfârșind prin a-și ucide rivalul, femeia se aruncă în brațele gorilei strigând în extaz: Pe tine te-am iubit.

Mă cutremurai. Și fără să-mi dau seama îmi îndreptai privirea căutând ochi omului ce-mi povestise durerea lui.

Nu mai era acolo!.. Il zării depărtându-se cu pași nesiguri și șovăitori spre celula-i singuratică și tristă unde avea să-și încheie—poate—un vis de speranță și un destin.

MORALA

*Când arabii pleacă la vânatoare
Și ajung la locul de vânat,
Pun urechia la pământ, ascultă
Și știu cu ce fiare au de luptat.*

*Eu de atâtea ori am pus capul
La pieptul tău și-am ascultat
Și n'am știut niciodată
Cu ce fiară am de luptat.*

NOUTĂȚI ȘTIINȚIFICE ȘI TECHNICE

de RAUL CĂLINESCU
Conferențiar universitar

PRAF DE SÂNGE

Intr'o ședință recentă a Asociației chirurgilor militari din Statele Unite, care a avut loc la Cleveland, doctorul *John Elliot* și-a anunțat ascultătorii că aceștia vor fi în curând dotați cu o nouă armă contra morții: praful de sânge.

Asemănător la înfățișare cu praful de lapte, acesta va put a fi întrebuințat cu cel mai mare folos, în cazul pierderilor de sânge din pricina rănilor cauzate mai ales pe câmpul de luptă.

Acest praf de sânge nu este altceva decât plasma sângelui, uscată și transformată în pulbere. Ea se poate folosi ușor și repede amestecând-o cu apă distilată.

Experiențele făcute în mai multe localități din Statele Unite, au dat rezultate dintre cele mai satisfăcătoare, după cum ne informează revista americană „*Science News Letter*“ din Washington.

O PILĂ ELECTRICA DE ACUM 2000 ANI

Săpăturile făcute anii trecuți la Khugut, Rabua și la Sud-Est de Bagdad, de către arheologul *Wilhelm Koenig*, dela muzeul din Bagdad au dus la descoperirea unui curios aparat, care, dată fiind structura sa specială, nu poate fi considerat decât o pilă electrică, capabilă să producă un slab curent electric, după cum relatează revista franceză „*La Nature*“, din Paris.

E vorba de un vas de argilă, care seamănă cu o amforă știrbită la gură. Acest vas are o lungime de 14 cm. iar diametrul său cel mai mare este de 8 cm. Gura, care e circulară are un diametru de 33 mm.

În interiorul vasului atârână agațat de buza gurii, un cilindru făcut dintr'o foaie subțire de aramă curată, având o lungime de 10 cm. și un diametru de 26 mm. Baza cilindrului e închisă cu o foaie de aramă de aceeași grosime. Suprafața dinăuntru a cilindrului ca și baza sa, erau căptușite la început cu un strat de asfalt de 3 mm. grosime. Un dop de asfalt închidea cilindrul în partea de sus, fiind stăpuns de un drugușor de fier, care pătrunde la interiorul cilindrului de aramă.

Ansamblul acesta nu poate fi privit decât ca o pildă primitivă și motivul pentru care specialiștii ezită să formuleze net această concluzie, este că aparatul cu pricina s'a găsit printre vase și obiecte casnice dinaintea erei creștine și anume cu 250 ani mai înainte, adică într'o epocă în care, după aceiași specialiști, electricitatea nu s'ar fi cunoscut.

Ipoteza pilei este totuși cea mai plauzibilă, cu atât mai mult cu cât s'au mai găsit și alte 4 aparate la fel atât

în împrejurimile localității Tel-Urar cât și în alte localități apropiate de Bagdad, toate aparținând epocii dinastiei Sisanizilor, adică în perioada cuprinsă între ani 224 și 651 a erei noastre.

CAT ȚINE O CLIPA

Expresia comună „cât ai clipi din ochi“, nu este, în realitate un timp neglijabil.

Intr'adevăr pentru ca ploapa să se închidă ea reclamă numai puțin de 75 până la 90 miimi dintr'o secundă; rămâne închisă timp de 150 miimi dintr'o secundă și întrebuințază, pentru a se înălța din nou, acelaș timp care a fost necesar pentru a se lăsa în jos. În total: un sfert de secundă, în cifră rotundă.

Noi putem percepe direct cu vederea, intervale de timp mult mai mici. Așa de pildă se știe că la proiectarea unui film e necesară o frecvență de cel puțin 16 imagini pe secundă pentru a obține fuziunea lor într'o mișcare continuă, pe baza persistenței imaginii asupra retinii, după cum arată revista italiană „*Sapere*“ din Milano.

INSECTELE ȘI MATASEA ARTIFICIALA

Deoarece întrebuințarea mătasei artificiale e relativ recentă, nu se culeseseră încă date sigure privitoare la acțiunea insectelor asupra acestei delicate țesături.

Dar în anii din urmă, unele fabrici italiene de mătase artificială au putut dovedi că anumite pagube pricinuite acestui soi de mătase, sunt datorat insectelor — și mai precis — acelor cari atacă lemnul.

Transformarea pastei de lemn în mătase, nu le-a putut îndepărta și nici înșela!

După unele observații recente, chiar și greurul de casă nu disprețuește mătasa artificială.

În schimb puricele omului arată o învederată aversiune pentru ea, probabil din pricina acelei fine pulberi care se desprinde din țesătură.

Deasemenea, unii fânțari tropicali, așa numiți „Moskitos“ fug de anumite mătăsuri artificiale, a căror compoziție acționează în chip vătămător asupra organismului lor.

UN FIU URIAȘ DIN PĂRINȚI PITICI.

Natura e adesea cât se poate de bizară!

Așa este și cazul ce urmează și despre care se referă revista italiană „*La Scienza per Tutti*“ din Milano.

De mai mult timp există la Madrid o familie de pitici care trăește onorabil sub numele de *Lillipuziani*.

Șeful familiei are o înălțime de 78 cm. iar soția sa 76 cm. Perechia aceasta de pitici are un fiu de 15 ani,

care a crescut viguros s'a dezvoltat în mod
frumos înălțimea de 2 metri pe care i-o poate da
orice om bine legat.

Încă din al șaptelea an băiatul acesta începuse să
crească în chip neobișnuit așa cum crește și acum.

Unii medici din Madrid se interesează de acest caz
extraordinar — iar băiatul fenomen, — care continuă
să crească mereu, a devenit acum (1941), pasionat obiect
de studiu.

FIBRE TEXTILE DIN MARE.

Și marea produce fibre textile. Unele de origină ve-
getală, altele de origină animală.

La marginea mărilor calde, crește pe funduri pietroase
și nisipoase, până la o adâncime de 30 metri, o plantă
fanerogamă numită *Posidonia*.

Resturile filamentoase ale frunzelor sale, desprinzâ-
du-se de pe substrat, sub acțiunea mișcării valurilor,
formează ghemă fibroasă de culoare castanie, ce se gă-
sesc aruncate de valuri în largul plăjilor.

Până acum nu s'a găsit mijlocul practic de a folosi
această materie primă textilă.

Însă o altă fibră textilă marină dar de origină animală
este folosită din timpuri imemorabile.

E vorba de „bisul“ din care vechii Tarantini făceau
țesături de mare preț și lucruri ornamentale care nu
și-au pierdut valoarea nici astăzi.

Bisul acesta este smocul de fire tari cu care o scoică
de mare, *Pinna novilis*, se ține fixată de suporturile
subacvatiche.

O altă specie, înrudită cu aceasta, numită *Pinna
Spumosa*, are bisul de consistență mătăsoasă și de
culoare brună-aurie lucioasă. Din el se țes mănuși și
ciorapi la Taranto, Reggio, Calabria și Cagliari.

Institutul de Biologie marină din Taranto, face de 3
ani experiențe pentru găsirea celor mai bune mijloace
de cultură extensivă a acestor scoici, în vederea obți-
nerii unei cantități cât mai mari de bisus.

Rezultatele obținute până în prezent au arătat că
este posibil să se folosească de mai multe ori aceleași
scoici, „tunzându-le“ la 5-6 luni odată.

Greutatea bisului unei singure scoici este de 1 gram,
la scoicile bătrâne greutatea aceasta este întreită.

Firele pot atinge o lungime de 10 și excepțional de
20 cm. după cum ne informează „*Bolletino della Societa
Geografica Italiana*“ din Roma.

MATERIE PLASTICĂ DIN CAFEA

În Brazilia, supraproducția de cafea va fi transfor-
mată într-o nouă materie plastică, numită *cafelită*.

Ea va servi ca materie primă pentru fabricarea nas-
turilor, ceștilor, farfuriilor și materialelor izolatoare,
după cum arată revista italiană „*Il Saggiatore*“ din
Torino.

STICLA SPONGIOASĂ

În multe fabrici de sticlă din Germania s'a început

Este tot o sticlă ușoară, transparentă, care se
măruntă și nu este aspră la pipăit.

În acest soi de sticlă, fapt nou în industria sticlă,
se pot bate cuie și se pot face găuri cu sfredelul.

Prin structura sa asemănătoare cu cea a lemnului,
ea poate avea aceleași aplicații ca și lemnul, păstrând,
se înțelege, calitatea de soliditate proprie a sticlei, după
cum relevă pe drept revista italiană „*La Tecnica Fas-
cista*“ din Milano.

SFÂRȘITUL NEGLORIOS AL SFINTELOR PISICI EGIPTENE

La vechii egipteni, pisicile erau animale sfinte Teba
Bubastis, Sakkarah, Zagazig și Beni Hassan erau im-
portante centre pentru cultul pisicilor și în aceste orașe
s'au găsit numeroase mumii de pisici foarte îngrijit
mbalsămate.

Așa de pildă, numai la Bubastis s'au găsit peste
100.000, iar la Beni Hassan, 180.000, în greutate de
20 tone.

Spre sfârșitul secolului trecut, aceste mumii de ani-
male sfinte și adorate odinioară, au fost încărcate pe
vapoare de marfă și duse la Londra.

Aci au fost măcinată și transformate în îngrășământ
animal. În starea aceasta au fost vândute, cu preț foarte
bun la licitație publică. Pentru a semnală diferitele fa-
ze ale licitației, negustorul se servea de o mumie de
pisică întocmai ca de un ciocan, după cum ne arată
foarte plastic, revista germană „*Die Ungebaut*“ din
Frankfurt a Main.

In locul doctorului

Inspirați pe nas

*Nasul, joacă pentru aerul care se duce la
plămâni, rolul unui filtru.*

*Perişorii cu care e plantată mucoasa nazală,
secretă un lichid lipicios care oprește praful
și celelalte impurități din aer.*

*Aproape 50% din aceste impurități sunt opri-
te în nas pe când numai 15% sunt oprite când
inspirăm pe gură.*

*Pe lângă această misiune, nasul mai înde-
plinește încă una, la fel de însemnată. Încălze-
ște aerul care intră în corp.*

*Observați felul cum respirați și țineți s'ama
de felul cum respiră copii. Supravegheați per-
meabilitatea căilor respiratorii.*

In cupola inchisorii ceasul bate șapte seara;
 Este vremea când pe boltă soarele își stinge para;
 Când cu fețe ostente criminalei trec șirag
 Spre celule, unde noaptea, tristă, îi așteaptă'n prag.
 Intre zidurile naște de trei suții, străjuite,
 Zornăitul surd de lanțuri s'a topit pe nesimțite
 Iar pustul se coboară cu întunericul, încet,
 Ca și visul de iubire peste fruntea de poet.
 Rând pe rând sunt zăvorțite lacătele mari și grele
 La celulele 'nchisorii fără luna, fără stele
 Și la searbăda lumina ce mocnește ca un jar
 Oamenii bătuți de soartă se afundă în calvar:
 Unii și răscolesc trecutul de-amintiri căzând pe gânduri
 Ca să uite suferința îndurată rânduri, rânduri,
 Sau aștern o slovă, două, pentru cei ce i-au urmat
 Pân' la poarta inchisorii, suspinând îndurerat;
 Alții dorm pe rogojine sfordind prelung și-alene
 Ca ntr'un pat de fulgi molateci, zdrumicând un vis în gene,
 Fără să mai ducă grija de mizerii, de nevoi,
 De osanda ce-i așteaptă, de sunt îmbrăcați, ori goi
 Și se simt la închisoare ca ntr'un cuib de ferice
 Căci ei n'au știut ce-i viața, ce e mila, ce-i iubire!...

Pentru ei o închisoare'i un palat împărătesc
 Ce le dă adăpostire ca și cuibul părintesc;
 Este școala unde nvață o bănoasă meserie
 Dacă au un strop de minte și nu zac în trândăvie;
 Ori învață meșteșuguri iscusite, tâlhărești,
 De la pleava și mocuria societății omeneshti...

Pentru alții închisoarea e altar de rugăcune
 Unde și ispășesc păcatul și învață fapte bune,
 E locașul desnădejzii și-al sărmanei pocăinți
 Unde răul se topește ars de grele suferinți;
 E făclia care arde în adâncul tănăneric
 Unde relele s'adună, se preschimba'n vis hineric...

Ori e cobea care cântă cântecul truditel sorti
 Și le dă porunci din umbră să coboare printre morți,
 Căci mai bine e să moră ispășindu-și fapta crudă
 De cât să-și revadă mâna de al crimei sânge udd...

Numai criminalul Voinea, om cu părul înălbii,
 N'are liniște în suflet, n'are somn, e prăpădit
 De atâta neodihnă, de amara-i suferință;
 El, mai bine-ar vrea să moră: Moartea'i singura dorință!...

Că dacă s'ar duce iarăși în sătucul său iubit
 Unde soarele vieții n'iași dată i-a zămbii
 Și s'ar vede ca un pusnic în căsuța sa pustie
 Știis de viață, ars de doruri, fără scumpa lui soție,
 Ca un cuc ce-și cântă-amarul rătăcind din pom în pom,
 Ca și dorul de iubire care leagă om de om,
 Sar simți atât de singur și pustiu ca niciodată
 Viața lui ar fi un haos de durere sbuciumată,
 Un șirag de chinuri grele, un lung gemat nesfârșit
 Ce i-ar precuma viața, visul său prea mult iubit
 Și-ar muri văzând cu ochii în disprețul tuturor,
 Ca și vâului trist al nopții când răsare aurora.

Scrisori soldățești

de Dr. P. ROBESCU

Nenea Costache se duce în fiecare zi la cenzură, unde își face cu sârguință datoria.

— Doftorașule, dacă m'a pus stăpânirea să-mi ajut și eu neamul cu ceia ce pot să fac, apoi trebuie să-mi fac datoria.

— Și aveți multe scrisori pe zi?

— Avem. Cam cinci până la șase mii... Une ori avem și câte șapte mii, iar când sunt patru-cinci mii, atunci ni se par puține... Și ține seama, acest număr este numai pentru echipa noastră. Cealaltă echipă are tot cam atâtea... În afară de scrisorile recomandate și de telegramele cari sunt cenzurate de altă echipă.

— Mult, Nene Costache... și cam ce scriu soldații?

— În general, soldatul de pe front scrie acasă, în satul său, să nu ducă grijă de el, că el este unul singur, ci să aibă grija de munca pământului, de vite, de copii. Une ori îți se moaie inima când citești vreo carte poștală ca asta: „Marioaro, întoarcerea mea nu se știe, fiindcă luptăm cu moartea în față. Dacă o să avem noroc, și tu și eu, mă voi întoarce. Dacă nu, vă zic rămas bun și vă sărut cu dor din inimă. Să credeți că vom birui“. Câtă simplitate, cât stoicism și câtă încredere în isbândă, în rândurile soldatului de pe front, care scrie femeiei lui... Alții sunt de un optimism exuberant. Iată ce scrie unul: „Mamă, vei ști că am fost rănit de un glonț și glonțul s'a oprit în picior și mi l'a scos la spital. Și am fost rănit și la mână de o schijă de obuz și am avut doi dinți rupți și mi i-a pus la București, dar cu toate astea sunt sănătos ca tunul și pot să dau ochi cu Stalin"... Bravul nostru ostaș, care, deși rănit de trei ori, tot se simte ca tunul și gata să dea ochii cu Stalin!... Vezi tu, mai face și glume!... Un altul, un tată care a luptat în războiul cellalt, scrie fiului său: „Gică, de acasă să nu duci grije, ai grije de bolșevici. Vă urmărim cu inimile arzânde de bucurie citind în ziare înaintarea voastră. Adu-ți aminte cum mă rugai să-ți istorisesc cum ne-am luptat la Mărăști. Acum ai prilejul nu numai să vezi, dar să faci ce am făcut noi, când apăram hotarele cu Gheorghe. Aveți încredere în comandantul vostru. Îți doresc, Gică, multă sănătate, ție și la toți camarazii și comandanții tăi. Vă doresc izbânda contra celor ce voiau să bolșevizeze lumea“.

Nenea Costache se uita fix la mine. În albastrul ochilor săi lucea o caldă rază de mândrie.

— Și să vezi, Doftorașule, ce scrie o femeie, o învățătoare, unui ostaș pe front: „Tu ești mândru, Dumitre, ești mai mândru decât ori cine, decât ori când, pentru că din gloata celor mulți ai fost ales și tu spre a redobândi cu sânge ceia ce ni se furase în mod mișelesc. Fii tare, fii demn de numele de român și cu sânge rece strivește trufia dușmanului. Dumnezeu va ajuta unui po-

por căruia i s'a călcat crucea în picioare“. Ce fraze sincere, Doftorașule, venite în vârful peniții din isvorul nesecat de dragoste de neam, ce este în adâncul sufletului femeiei române!...

Se caută prin buzunare și scoate niște fițuici cu însemnări.

— Dar lirismul popular?... După ce scrie bărbatului pe front despre recoltă, despre vite, despre copii, multe femei termină cartea poștală cu câteva versuri, Ascultă cum termină una:

„Amintirea ce-ți pot da
Este iscălitura mea
Uită-te mai des la ea
Ca să nu mă poți uita“.

Alta îi scrie:

„Du-te carte, du-te iute
La Nae să te sărute
Că și eu te-am sărutat
La poștă când te-am predat“.

Și, în fine, alta:

„Te sărut, dragă, din carte
Că din gură nu se poate
Că suntem tare departe“.

Tăcurăm amândoi, porniți pe drumurile gândurilor.

După un timp:

— Doftorașule, stai și te uiți în gol ca un bleg... Ce este cu cafeaua aia?...

— Imediat, Nene Costache!

Dușmanul ¹⁾

Avui o tinevețe de mari furtuni umbrită,
Iei colo steabătută de sovi ce mi-au sclipit;
Dae trăsnetul și ploaia în grădina pustiiță
Mi-au nimicit aproape tot rodul părguit.

Dae iată-mă în pragul gândirii întornate
C'ae trebuî și grebla și sapa să le'mp'ânt
Ca să-mi refac atâtea paragini inundate,
În care apa-mi sapă gropi mari ca de mormânt

Și cine știe dacă, azi alte flori visate
Vor mai găsi'n pământului, ca peundul de spălate,
Ascunsa sevă le-ae învia curând?

— Duree! o, duree! viața ne-o sfășie
Dușmanul tainic, timpul ce inima rozând,
Din sângele ce perdem, se'nalță, bând țarie!

1) Tălmăcită în versuri de Șerban Bascovici; după, Charles Baudelaire.

MYOSOTIS

de Virgil Macri

Sunt mai multe specii de myosotis ; însă adevăratul myosotis palustris, — plăcutul nu mă uita, care crește pentru fericiții îndrăgostiți, este după cum și numele său ne arată o plantă acustică. El crește în buchete de un albastru ca cerul.

Sunt multe legende asupra numelui ei dar, cele mai frumoase sunt acestea de mai jos.

În Flandra există o legendă drăgălașă, care zice că după bătălia de la Waterloo, a răsărit întâiul nu mă uita pe câmpul de luptă, dintr'o sămânță căzută de la o mică floare purtată în sân de un englez care fusese grav rănit și poate o fi murit în luptă. Și acum acești ochi albaştrii (albaștrii ca ochii iubitei soldatului englez) care înfloresc mereu, acoperă tot câmpul.

O altă legendă veche și tot așa frumoasă, spune că această stea pământescă și-a primit memorabilul nume de la însuși Dumnezeu. El a chemat înaintea Sa plantele pentru a le colora și a le boteza. Deodată dintr'un colț îndepărtat, o floricea văzându-se nebăgată în seamă și de frică să nu fie uitată strigă : „Doamne, nu mă uita ! “. Toate plantele tremurară la acest strigăt, Dumnezeu însă întorcându-se încruntat și văzând cât de mică era floarea, zâmbi în loc de a se supăra și colorând-o cu mâna sa delicată: albastru ca cerul, îi ordonă să poarte numele „nu mă uita“, ca amintire că odată a fost atât de ușuratică, că n'a avut încredere în El.

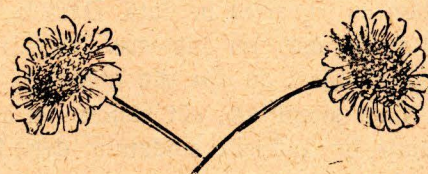
Legenda aceasta este prea puțin cunoscută și ea ne spune că după ce Adam a botezat toate plantele și florile, Dumnezeu eșind într'o seară răcoroasă în grădină, trecu pe lângă o floricea a cărei voce rugătoare și privire dulce îi atrase atenția, astfel că se opri și o întrebă cum se numește. Cu toată privirea plăcută și vocea blândă a Domnului, floricea se fâstâci într'atâta, că abia putu îngâna : „Iartă-mă Doamne, mi-am uitat de tot numele“.

Dumnezeu își continuă drumul împrejurul straturilor de flori, însă când ajunse din nou în dreptul micuței flori, o privi blând și îi zise : „Noapte bună, nu mă uita“.

Pentru frumusețea ei atât ca floare cât și ca

nume, în multe țări se presară pe mormântul celor duși în țara veșniciei, ca emblemă de dragoste profundă și amintire sinceră, nu mă uita, tot așa am putea și noi să punem pe mormântul ființelor noastre dragi, floarea cea mai potrivită: nu mă uita.

În Germania ea nu-i considerată numai ca o emblemă a adevărului și dragostei, ci și ca emblema luminei, iar în multe părți, își păstrează numele de „Leuchte“ sau „felinarul“ care ne aduce aminte de frumoasele rânduri scrise de marele om Longfellow. În tăcere, una câte una, pe câmpul înflorit al cerului, înfloresc drăgălașele stele nu mă uita, ale îngerilor.

Imagine Nocturnă

de C. CONSTANTINESCU

*La celula cea cu lacăt
Doară luna de mai vine,
Să o cerceteze'n treacăt
În nopțile senine-*

*Zăbrele ruginite
Atârnă într'o parte,
Ca aripi ostenite,
La geamurile sparte.*

*Doi șoareci țin soboiul
Ungherelor pătate,
Păenjeni țes covorul
Uitări întunecate.*

*În umeda celulă
Sub farmecul de lună,
Un gemet trist răsună.
Imagine noctură!*

O recompensă meritată

de C. SPAURIER

Aristide Godel își câștiga existența scriind schițe, nuvele și alte divagații literare. Aceasta explică de ce, când constată că-și pierduse caietul în care-și trecea toate notele privitoare la creația sa literară, fu cuprins de o iritație care întrece orice descriere.

— Unde naiba o fi afurisitul acela de caiet? se întreabă el. L'oi fi uitat la barul „Fusta Roșie“ unde am însoțit pe domnișoara Josette, sau poate că mi-a căzut din buzunar în timpul delicioasei convorbiri de două ore pe care am avut-o în salonul adorabilei Contese de La Tour? Sau poate când eram cu domnișoara Primletsho.

Aristide Godel renunță să-și mai bată capul. Această hotărâre dovedește un oarecare grad de înțelepciune, căci atunci când un tânăr are capul plin de toate gândurile provocate de nenumăratele lui cunoștințe feminine, e evident că nu mai poate face efortul de a-și aminti de un notes rătăcit. Astfel în loc de a-și mai pierde timpul cu tot soiul de conjucturi, făcu un calcul aproximativ al pierderii pe care o constituia dispariția caietului de note.

— Douăzeci de articole. Patruzeci și două de nuvele, douăsprezece schițe vesele și un roman și jumătate sunt destinate să nu mai vadă nici o dată lumina!....

Dar chiar în momentul în care făcea acest calcul, Aristide Godel își aminti un lucru care-l făcu să se însenineze: pe prima pagină a caietului, el își scrisese numele, adresa și următoarele cuvinte, foarte vizibile: „Cincizeci de franci recompensă aceluia care, găsind acest notes, îl va aduce proprietarului său“. În parantez fie zis, precauțiunea îi fusese dictată de alte pierderi ireparabile....

— Cincizeci de franci nu sunt de lepădat! E imposibil cu perspectiva unei astfel de recompense să nu îndrepte pe drumul casei mele notesul rătăcit.

Și Aristide Godel, după această reflexie, liniștitoare, avu, asemenea unui erou de roman rus, un nou acces de îndoială; se gândi ce s'ar întâmpla dacă notesul ar fi găsit de Contesa de La Tour, teribilul soț al frumoasei și adorabilei Contese de La Tour. Dar aceste gânduri neplăcute cu viziuni de explicații violente și întâlniri pe teren, fură întrerupte de în trarea Rozaliei, bătrâna care se ocupa de menajul lui Aristide Godel.

— Domnule Godel, spuse bătrâna guvernantă, e la ușă un băiețuș, care a adus caietul ăsta. Zice că așteaptă răspunsul.

— Un răspuns? dacă n'ar fi decât atât... murmură Aristide, căruia începu să-i pară rău că nu promisese o recompensă de 25 de franci. Dar

fiind un om cinstit, scoase din buzunar un bilet de cinci zeci de franci și înmânându-l Rozaliei o rugă să dea ea singură „răspunsul“ norocosului băiețuș.

Două luni după acest episod, Aristide Godel trebuia să constate înc'odată că era un incorijibil uituc. După ce se pipăi pe la toate buzunarele dela haină, dela pardesiu și dela pantaloni, se convinse în sfârșit că pierduse prețiosul notes.

Înc'odată trecu în revistă toate împrejurările în care îl putuse pierde și, încăodată, se însenină la gândul că recompensa promisă îi va aduce înapoi notesul. Această presupunere optimistă se adevări foarte curând. Rozalia îl anunță că în aceiași zi o fetiță îi adusese caietul de note. Aristide Godel scoase din buzunar 25 de franci (avusese providențiala idee de a modifica în acest sens promisiunea de pe prima pagină a caietului) și Rozalia, după ce plăti recompensa, îi spuse că fetița fusese foarte mulțumită.

Dar era scris că acest binecuvântat notes trebuia să ocupe mereu un loc important în gândurile lui Aristide Godel și să-i intereseze cu insistență portmoneul. De mai multe ori fu nevoit să-i plângă dispariția și să-i salute reînțoarcerea cu sunete de monedă.

Cu timpul, Aristide făcu următoarea reflexie: pe când altă dată își pierdea notesul cel mult odată pe an, acum disparițiile se repetau cu o stranie frecvență. Un alt amănunt îi atrase apoi atenția: notesul era totdeauna adus fie de un băiat, fie de o fetiță. Era ceva întâmplător? Și cum se făcea că acești copii aveau norocul să-l găsească mereu!

Aristide Godel vru să încerce să obție un răspuns la această întrebare la prima ocazie când Rozalia îi aduse iarăși caietul pierdut.

— Dacă domnul vrea să-mi încredințeze cei 25 de franci, îi voi da chiar eu aducătorului.

— Nu, nu'tumesc, mă duc eu singur să recompensez pe acela care mi l-a adus.

Și de data asta era tot un copil.

— Ține 25 de franci, — îi spuse Aristide Godel.

De ce mi-ai adus caietul băiețuș?

— Fiindcă am câpătat medalie la școală.

— Și ce are aface medalia cu notesul meu?

— Eu nu știu. Celelalte dați au luat medalie frații mei, Iuliu, Robert, Anton, Gigi și Marinică. Acum a venit rândul meu să iau premiul.

— Și unde ai găsit notesul?

— Nu l-am găsit. Mi l-a dat mătușa Rozalia, guvernanta d-vs. E atât de bună...

Aristide Godel râse cu poftă. Ba chiar se amuză și nu făcu nici o imputare guvernantei sale

Dela lume adunate și

O profesiune ciudată

Găsitor cinstit

Cea mai ciudată profesiune din lume o are desigur Will Farthing, în etatea de 75 ani. Acesta este „găsitor cinstit“. De câte ori nu se citește în ziare anunțul „recompensă găsit-ului cinstit“. Și Farthing a făcut din aceasta o meserie. Pe când era de 22 ani, o ducea prost, iar într-o seară observă cum i-a căzut din buzunar unui domn un dolar. Il ridică și-l înapoie pasantului, care, mirat că un biet amărât poate fi atât de cinstit, îi oferi 5 dolari.

Această simplă întâmplare l-a făcut pe Farthing să devină „găsitor cinstit“, câștigându-și astfel traiul.

Meseria nu e ușoară. Cât de greu este câteodată să găsești posesorul unui obiect. Norocul e că oamenii în mult la obiectele întrebuițate și oferă pentru lucruri regăsite mai mult de cât ar costa noi. Cea mai bună afacere a lui Farthing sunt umbrele.

Până în prezent a găsit cel puțin 5000 de umbrele, 100 anual. Dar totuși poți avea ghinion și să nu îți se dea pentru ceva regăsit decât „ușa în nas“. Este curios cât de diferit apreciază oamenii lucrurile. Astfel, Farthing a primit pentru un câine regăsit 50 dolari, în timp ce pentru un copil a obținut numai o țigară proastă; Farthing este desigur și expert în materie de despăgubire; în Europa, găsitorul primește în genere o despăgubire de 2 până la 10 la sută: mai mult în Olanda și Scandinavia, în timp ce în Scoția nu s'ar putea câștiga nimic ca „găsitor cinstit“ pentru că Scoțienii veghează asupra avutului lor și nu pierd nimic.

În China se organizează pentru „găsitorul cinstit“ un corlegiu cu torțe, iar în vestul sălbatec al St-Unite, găsitorul care aduce ceva înapoi: primește mai întâi bătaie, pentru că acolo toți sunt convinși dinainte că în realitate găsitorul a furat obiectul pe care pretinde că l-a găsit.

La noi nu există un procedeu precis în privința lucrurilor găsite. Sunt unii cari, de încată ce găsesc un obiect îl predau poliției, iar alții mai neglijenți, sau mai puțin conștințioși și-l însușesc.

Cei cari predau obiectele găsite, nu fac nimic excepțional; ei fac ceva legal și uman.

Illegal și neuman fac însă acei cari păs'rează lucrurile pierdute.

Printre aceștia din urmă ași vrea ca viața ciudatului Farthing, să le fie de folos și să tragă învățatură. „Că nimeni nu trebuie să-și facă o meserie din găsierea obiectelor pierdute.”

Aș mai vrea ca aceștia găsind acele obiecte să se gândească o clipă la necazul omului care a pierdut obiectul, fie bani, obiect de valoare, sau de amintire și să se transpună în locul lui.

Făcând așa sunt sigur, că ei vor înapoia păgubașului obiectele găsite fără a mai aștepta recompense, săvârșind cu fapta legală și o faptă bună.

Dumnezeu va afla de fapta lor și-i va ajuta ca să-și dobândească prin munca lor cinstită ceia ce le este hărăzit.

Un avion în serviciul oficiilor financiare germane

Pentru districtul financiar Treppan, care cuprinde pe lângă țara Sadeților de Est, o mare parte din Silezia Superioară, fiind astfel, după mărime al doilea district din Reich, cu 52 oficii financiare cu un personal de peste 13000 oameni, a fost pus la dispoziție un avion special, pentru ca funcționarii de control să poată lucra mai rapid. Este un avion Fieseler-Storch, datorită căruia funcționarii pot ateriza și în localitățile unde nu este instalat un aeroport.

Balena și submarinul

Dacă se citează unele cazuri, când o balenă a făcut să se scufunde o barcă sau un vapor mai mic, se întâmplă uneori și balenelor să se ciocnească de un submarin și atunci lucrurile se schimbă.

Astfel la intrarea în canalul portului dela Bahía Blanco, a fost prinsă de curând o balenă lungă de 18 metri și grea de peste 2500 Kgr. Balena avea o rană mare, pricinuită după toate aparențele de ciocnirea cu un submarin.

Un oraș de eroi

Lucrările pentru terminarea orașelului nou clădit lângă Turino, sunt aproape terminate. După câte se atâă, acest nou orașel, va purta numele apropiatului eveniment: *Vittoria*. În el vor fi adăpostiți primii împrietăriți cu drepturi câștigate în acest războiu. Viitorii lui locuitori, trebuie să fi fost decorați cu cel puțin două medalii de argint pentru vitejie.

După cum vedem, acest orașel, va fi o așezare a eroilor sub semnul biruinței și va fi — sperăm, singurul oraș din lume al cărui locuitori se vor respecta reciproc, absolut fără vreo restricție, trăind în cea mai desăvârșită înțelegere.

Doctor la 19 ani

Universitatea Martin Luther din Halle, a declarat recent doctor în științe istorice, pe tânărul Günther Mühlpfordt, în vârstă numai de 19 ani. Tânărul Günther Mühlpfordt a obținut acest invidiat titlu cu mențiunea „foarte bine“ pentru o lucrare, pentru care universitatea instituise un concurs. Imediat după doctorat, cel mai tânăr doctor al Germaniei și poate în acelaș timp din lume, s'a dus pe front!

iarăși la lume date

Gloanțe și insigne militare în plămâni

La 1917, un bancher din Londra, Arthur R. Everett, a fost grav rănit pe frontul francez. Un glonte i-a pătruns în plămâni și medicii, socotind că rănitul s'a întremat destul de bine, au renunțat să i-l scoată.

Intr'o zi, în 1924, d. Everett a început să tușească și aruncă afară din plămâni glonte cu pricina. Din nou medicii au constatat că e foarte sănătos.

Deunăzi, bancherul a fost cuprins din nou de un acces de tuse și a aruncat din plămâni un ghemotoc care, cercetat cu atenție, s'a dovedit a fi o bucată de drapel, care a intrat în plămân acum douăzeci de ani, împreună cu glonte. Din nou, d. Everett e foarte bine.

Medicii speră că bancherul va mai prezenta și alte amintiri din război.

Parfum de trandafir în cerneală tipografică

Cetățenii din Nashville, capitala Statului Tennessee, deschizând de curând ziarul lor preferat au simțit imediat în nări un puternic miros de trandafiri.

Intr'adevăr, un mare comerciant de parfumuri din această localitate, dorind să facă reclamă parfumurilor sale, a publicat un articol pe o pagină întreagă, dispunând ca în cerneala tipografică să se verse 7 kg. de parfum de trandafir, din produsele sale, după cum ne informează revista italiană „La scenza per tutti” din Milano.

De când există tocurile rezervoare

De când există tocure rezervoare ?

Modernele stilouri cu rezervoare și cu penița de aur datează din 1658 adică de 284 de ani.

Prima notiță despre tocul rezervor se găsește în „Journal des voyageurs” din Paris, cu data de 11 Iulie 1658. În acesta putem citi următoarea dare de seamă; am văzut un om care purta un toc umplut cu cerneală, cu care putea să scrie mai multe pagini fără să-și înmoaie penița în cerneală!..

În Germania tocul rezervor este cunoscut de vre-o 150 ani: Librarul Frederic Nicolae din Berlin povestește în „Amintirile” sale de călătorie despre o unealtă practică fabricată de mecanicul Scheller din Lipsca. E vorba de „un toc de scris, portabil care se umple cu cerneală” și al cărei rezervor era făcut dintr'o țevișoară de metal sau de corn, ce purta la un capăt penița iar la celalalt un dop special. Tocul cu penița de aur se găsește în uz în Germania încă din 1824, după cum ne informează revista germană „Westermamıs Monatscheffe” din Berlin.

Un tezaur în ocean

Luna trecută, un vas spaniol a pescuit la vreo 100 m. depărtare de portul La Coruna, un cuțar de lemn care plutea în plin ocean. În cuțar se găseau douăzeci pachete cu bancnote. Fiecare pachet conținea o mie de bancnote din diferite țări. Căpitanul vasului a predat prețiosul cuțar comandantului portului Pontevedra, care va încerca să găsească pe posesorul acestei sume imense. Iată o întâmplare care are ceva din misterul povestirilor din „1001 de nopți”..

Vreți să cunoașteți viteza vântului ? ..

Ne dăm seamă mai mult sau mai puțin de violența vântului fără să-i cunoaștem exact viteza.

Priviți în jurul d-v. observați cu atenție și știind cele de mai jos veți afla adevărata viteză a vântului. Vă dăm azi cifra scrisă verificată.

Simțiți doar o adiere, dar băgați de seamă frunzele arborilor se leagănă: viteza vântului e atunci de 7 Km. 200 m. pe oră.

Ramurile mici și subțiri se îndoaie puțin: vântul suflă parcurgând 14 Km. 900 m. pe oră.

Acum chiar ramurile mai groase se agită: viteza vântului a ajuns la 21 Km. 600 m pe oră.

... dar și arborii au ajuns să se legene, Vântul este destul de puternic: face doar 28 Km. 600 m. pe oră.

Dacă frunzele cad cu violență și sunteți afară, întoarceți-vă în casă. Vântul face 46 Km. 600 m. pe oră.

La adăpost în spatele geamurilor vedeți ramurile rupându-se. Furtuna amenință și vântul parcurge 75 Km. 600 m. pe oră

Furtuna s'a și deslănțuit dă jos smulgând arborii (100 Km. 800 m. pe oră).

Dacă vântul ajunge la 144 Km. pe oră, nu mai e vorba de furtună ci de un ciclon în toată puterea cu vântului.

Să sperăm că n'ați cunoscut violența ciclonilor și că nu veți avea ocazie să înregistrați viteza. prea mare a vântului !

Totuși, cifrele sunt interesante. . .

Mărunte

Record.—Margaret Hamma, de 26 ani, din New-York a câștigat recordul mondial la mașina de scris, stabilind un nou record de viteză de 149 de cuvinte într'un minut.

În Croația se produce mai multă cânepă decât poate fi prelucrată în fabricile existente actualmente în țară deoarece industria de cânepă se găsea în Serbia, în provinciile Lubljana și Batșca. Deaceia s'a fondat, zilele acestea, la Agram o nouă întreprindere pentru prelucrarea cânepii.

Recent a fost regăsită pictura „Christos muribund”, creiată de Velazquez în anul 1631 și care fusese pierdută în timpul războiului civil din Spania.

INAUGURAREA SPITALULUI CENTRAL AL PENITENCIARELOR, LA BRAȘOV

În ziua de Sâmbătă 1 Noembrie, a. c., în prezența D-lor Const. C. Stoicescu, ministrul justiției și Paul Porumbeanu, secretar general, a avut loc la Brașov, inaugurarea spitalului central al penitenciarelor, care poate rivaliza cu orice spital modern, prin instalațiile ce le posedă și prin așezerea lui.

Spitalul are o secție de chirurgie, o secție de medicină internă și o maternitate, aceasta din urmă făcută pentru a se da o îngrijire deosebită deținuților procreatoare, în direcția penitenciarelor române, respingându-se ideea că femeile cari au putut greși, — aproape în totalitatea lor țărănci, — trebuie numai decât să dea naștere la copii ce ar putea deveni periculoși societății.

Cu această ocaziune, Preotul Debu, Protopopul ora-

șului Brașov și Confesorul penitenciarului, a oficiat o scurtă slujbă religioasă.

Ion Antonescu, Conducătorul Statului, căci numai grație voinței sale de a ne ajuta, am putut realiza cece se vede aci, cum și în alte părți ale țării, lucrări ce vor fi inaugurate în curând.

Mulțumesc d-lui director Radu Racoviceanu și colaboratorilor săi de la direcția penitenciarelor și institutelor de prevenție, pentru munca și râvna depusă în aceste realizări și urez celor cari vor fi la conducerea acestui spital, să fie la înălțimea marelui misiunii ce au de îndeplinit.

Rog de asemenea a se pune toată conștiinciositatea pentru ca opera de modernizare a regimului închisorilor Românești să poată păși așa cum a fost începută.

D. Inspector general sanitar dr. N. Romanescu, medicul legist șef al penitenciarelor, arată motivele care au determinat crearea unui spital central modern pentru penitenciare, la Brașov.

Răspunzând d-lui dr. N. Romanescu, d. Paul Porumbeanu, secretar general al Ministerului Justiției, arată că regimul Marelui Ion Antonescu este preocupat de regenerarea țării în toate domeniile.

Cuvântarea D-lui Ministru Constantin Stoicescu

Răspunzând d-lui secretar general Paul Porumbeanu și d-lui dr. N. Romanescu, d. Ministru C. Stoicescu a spus:

Mă unesc la cuvintele dv. adresate d-lui Mareșal

Mulțumesc d-lui dr. Câmpeanu care și-a pus la dispoziția acestui spital, munca sa neprecupețită, cum și știința sa, pentru a ne ajuta la înfăptuirea acestei opere.

Vizitarea spitalului

A urmat vizitarea spitalului unde d. ministru s'a interesat de fiecare sală în parte vizitând: sala de operație septică, sala de sterilizare, sala de operație aseptică, sala de consultații și fizioterapie, laboratorul, saloanele secției de chirurgie, și de boli interne, băile, sala de pansamente, izolarea, saloanele maternității, cum și noua capelă care va fi slujită în curând.

Plăcut impresionat, d. ministru Constantin Stoicescu a felicitat pe d-nii Radu Mihaiu Racoviceanu, Gh. Lăzărescu, N. Beștelei și dr. N. Romanescu, cum și pe d-l Ioan Hodiș, administratorul Penitenciarului Brașov, care au avut grija să dea închisorilor un spital modern.

Probleme și enigme în Hamlet

Conferința d-lui prof. Dragoș Protopopescu la Teatrul Național

Hamlet — spune d-sa — e piesa superlativelor shakespeareane: e cea mai lungă, cea mai adâncă, cea mai populară și mai fascinantă dintre piesele „lebedei dela Avon”. Dela Grimm, care o numește „supliment la creația divină” până la Voltaire care vede în ea „piesa vulgară a unui barbar beat”; dela Goethe care o numește „divină” și până la Werder care o plasează alături „de tot ce a scris Shakespeare mai imperfect”; și de aici la Victor Hugo care o numește „capod’opera visului” și până la modernii Dowden, Bradley sau Dover Wilson care se exaltă în preajmă-i, tot ce a putut făuri inteligența și uneori prostia omenească s’a debitat pe seama celei mai neodihnite piese din lume. S’a mers până la a se spune că Hamlet e o femeie în travesti înamorată de Horațiu, sau o simplă tragedie a ficatului, Hamlet fiind posesorul unei melancolii care vine dela bilă !..

Conferențiarul punând la punct toate aceste controverse, a trecut în revistă acele probleme și enigme din piesă care au dus uneori la atâta aberație, de pare că asistăm la un fel de extenuare a inteligenței umane în căutarea misterului hamletian.

Acest mister e de fapt misterul sufletului omenesc. Ceeace a vrut, sau în orice caz a izbutit să realizeze Shakespeare în capod’opera sa, nu e problema gândului în conflict cu acțiunea, cum crede Schlegel; nici problema destinului cum spune Herder; nici a șocului psihic, cum admite marele Bradley; Hamlet nu e drama ezitării, nici a răzbunării, a misiunii morale sau a descompunerii morale la un om lovit de o mare nenorocire și o grea misiune. Hamlet e — în sensul balzacian, de comedie umană: Comedia sufletului omenesc în tragica lui insondabilitate.

Hamlet nu e numai un spect, ...e tot aspectul sufletului omenesc, în infinita, fascinată și enigmatică lui varietate, dela exaltările cele mai nobile la trivial; de la sborurile cele mai invoalte de gând, la deprimările care frizează insensibilitatea; și dela lașitățile filozofice la încordările ucigătoare ale brațului.

Hamlet nu e complexul lui Oedip, sau cine știe ce alte complexe: e complexul omului însuși.

El nu poate acționa tocmai fiindcă sufletul nu se vrea definit, — acțiunea fiind o definiție a sufletului, și prin aceasta o limitare a lui, o întrerupere.

Și astfel Shakespeare realizează o piesă paradox, adică o piesă în care acțiunea e ne-acțiune, fiind amânată la infinit, tocmai ca să dea prilej sufletului să se manifeste la infinit.

Nu-i de mirare, deci, că părerile se bat cap în cap

cu privire la ea. Hamlet nu se poate defini, fiindcă sufletul omenesc e indefinisabil.

Ce știm noi despre acest suflet? Un om însă a coborât în adâncul lui nepătruns și ne-a adus de acolo vești despre noi înșine, ne-a adus pe Hamlet...

Când moare Hamlet, Horațio spune: Un suflet mare a plecat. Iar ultimul cuvânt al lui Hamlet e: Restul e tăcere...

Tăcere asupra cui? Asupra misterului din noi, — misterul omului, mister o clipă luminat la chipul palid al nefericitului prinț de Danemarca...

Conferențiarul s’a ocupat și de alte probleme, mai mici, din Hamlet, dela problema stafiei (în care toți ceilalți dramaturgi ai lumii, dela Aeskyl și Sofocle și până la Voltaire au eșuat) și până la caracterele auxiliare din piesă.

Epigraf

Pentru o carte osândită

de ȘERBAN BASCOVICI

Tu, cetitor, tăcut, bucolic
Naiv și sobru om de muncă,
Această carte s’o arunce,
Cu tot desfeâu-i melancolic.

De nu știi slova și vorbirea
Dela dibaciul mag, Satan,
Arunc-o! vei ceti-o’n van,
Sau îmi vei crede slută firea.

Daș dacă, vrednic scoarmonestii
Cu ochiu’n râpi adânci de feeamăt,
Citește, și-ai să mă iubești;

Tu, suflet, iscodind c’un geamăt
Un vai ce deopotrivă-l vrem,
Mă plânge!... Altfel, te blestem!

Să râdem și să

Logică țigănească

- *Domn Sergent, să trăiți
Stați o clipă, nu clintiți*
— *Ce e mă, ce e cu tine
De holbezi ochii la mine?*
— *Domn Sergent e rău
Să mă bată Dumnezeu:
Un păduche cât o linte
Lighioană fără minte
Se sue pe guler sus
Parcă dracul l'ar fi pus!*
— *Ia-l, mă, iute... nu mai sta
Că-i străin și m'o pișca!*
— *Hiii... așa-i! Făceam păcate
Iată că aveți dreptate
Străin este și-i grăbit
Că din urmă e gonit
De alți doi de-ai dumitale
Care l'au simțit pe cale.*

Nedumerire

- *Bagă de seamă, omule, te-ai așezat pe pălăria mea.*
— *Păi ce, vrei să pleci?*

Lăudăros

- *Oridecâteori sunt nevoit să înoptez undeva, obișnuesc să-mi pun portofelul cu baii sub perna dela căpătâi:*
— *Eu unul, n'aș putea să dorm cu capul atât de înalt.*

Echivoc

- Cu prilejul unui concurs la o expediție de vite, s'a publicat următoarea ordine de zi a programului: ora 11 „sosirea vitelor pentru concurs”; ora 12: sosirea arbitrilor concursului; ora 1: masa comună.*

* * *

- *Mitică ascultă, înveselit, reclamația unui pasager al hotelu'ui din Constanța la care trăsese și el.*
— *Domnule, protesta pasagerul către patron, n'am putut să dorm. Toată noaptea s'au bătut șobolanii în camera mea.*

Mitică împăciuitor:

- *Ei, mai lasă și d-ta. La prețul pe care ți l-a luat nu putea să-ți dea lupte de tauri!*

* * *

- *Chelner, dă-mi o porție de greșeli de tipar.*
— *N'avem așa ceva, coane.*
— *Caută, mă! le-am găsit în lista de mâncare.*

Medicul și Chelnerul

- *Ascultă chelner!*
— *Vă ascult*
— *Eu nu am de pierdut timp mult
O listă să-mi aduci îndat'*
— *Vine pe loc! Imediat!*
*Și chelnerul a și sburat
Când reveni după un moment
Și medicu'l privi atent
Văzu că ochii-i roșii sunt
Și-l întrebă fixându-l crunt:*
— *Tu, oftalmie oare ai?*
— *Să mă iertați, dar nu'trebai
Răspunse chelnerul cu-amar
Mă duc să'treb pe bucătar.*

* * *

- *Ai urmat statul meu, d-le Mitică?. Ai numărat în gând ca să poți adormi?*
— *Da, am numărat până la o jumătate de milion.*
— *Haha! Dar după aceea ai adormit zdravăn?*
— *Nu. Se făcuse ziuă.*

* * *

- *Frate spițerule, venii la d-ta să-mi dai ceva ca să pot dormi.*
— *Nu pot coane Mitică fără rețeta doctorulu'. N'am voe.*
— *Cum nenisorule n'ai voe să-mi dai niște prafuri contra puricilor? Că eu din cauza lor nu pot dormi.*

* * *

- *Nene Mitică; îmi pare că-ți bați joc de mine închipuindu-ți că sunt un bou.*
— *Vai de mine, dragă, eu nu judec niciodată pe cineva după aparențe.*

* * *

- *Ei da ți-am spus încă de anul trecut că n'ai voe să bei alcoolul sub nici o formă.*

Mitică:

- *Domnule doctor, credeam că între timp știința medicală a mai făcut progrese.*

* * *

- *D-le profesor, am venit să reclam că fiul meu Totonel s'a îmbolnăvit din pricina d-voastră.*

— *Din pricina mea d-le Mitică?*

- *Da, i-ați dat la aritmetică o problemă: dacă ne trebuie un minut ca să mâncăm o prăjitură, cât timp ne trebuie ca să mâncăm zece prăjituri?*

— *Ei, și?*

- *Când a ajuns la a opta, i s'a stricat stomacul,*

ne înveselim

La Doctor

—Și-acum trecem la 'ntrebări :

Dumneta fumezi țigări?

Da, fumez, cam... o duzină

—Să fumezi fără nicotină

De băut, spune-mi ce bei?

—Beau o țuică, două, trei

—Să nu ții stomacul gol

Poți să bei, dar fără alcool

Dar cafele bei mereu?

—Eh! ca omul... beau și eu

—A! să știi c'asta-i ruină

S'o bei fără cafeină

—Hai acasă fă Frusină

Zise Ghiță revoltat

Asta e cam ixaltat

Te trezești că-ți dă vreun sfat

S'ai copii... fără bărbat!

Bancuri

—Faci pe grozavul când spui că nu crezi în nimic.

—Chiar așa nene Mitică. Nu cred decât în ceea ce înțeleg.

—La urma urmei este același lucru.

* * *

—Ce ziceți coane? V'a plăcut masa?

Mitică:

—Da, nu zic nu. Ași fi fost însă mai mulțumit dacă vinul era bătrân ca găina rasol, și găina tânără ca vinul?

* * *

—M'a pus doctorul la regim: brânză, fructe și apă, altceva nu.

—O fi știind ce spune. Apropos, de mult îmi spusese nevasta să te invit la masă. Vrei să vii mâine.

* * *

—Bade, cine e cel mai bătrân de aci din sat?

Țăranul se scărpină după ureche, se gândește, apoi răspunde:

—Nu mai e niciunul coane! Țăla care era mai bătrân decât toți a murit înainte de Paști.

* * *

A venit la birou, cherchelit și directorul l-a luat cu finețe peste picior.

—Cum văd, domnule Mitică, o ții lanț...

—Ce să fac, domnule director?

Știi ca cmul... și apoi iarna, mă înțelegeți, e nevoie să ne mai încălzim.

—Cu alte cuvinte, în timpul verii nu bei...

—Ba da, pentrucă vara e nevoie să ne mai răcorim.

* * *

Copilul lui Mitică e urmaș vrednic al părintelui său. Câteva mostre ne vor edifica.

Bate un creditor la ușa lor. Il întâmpină Totonel

—Domnule, tata nu vine acasă, degeaba îl aștepați.

—Și de ce nu vine?

—Pentru că n'a plecat.

* * *

—Ce naiba să fac contra bățăturilor?

—Cred că ar fi bine să le ungi cu gaz.

După o săptămână:

—Nene Mitică, am uns bățăturile cu gaz și tot le am. Dumneata cum ai scăpat de ele?

—Mai întâi că nu le-am uns cu gaz și pe urmă eu nu am bățături.

* * *

—Il vezi pe măgarul ăla care trece pe vizavi cu țigara în gură? Iși respectă cuvântul.

—Da? Foarte frumos din partea lui.

—Anul trecut mi-a cerut două sute de lei și mi-a spus c'o să mi rămână îndatorat pe viață.

—Și?

—Mi-e dator și acum.

* * *

Oamenii din generația lui Mitică au făcut războiul pentru reîntregire și când zăbovesc mai mult, la o parolă, se-apucă să evoce momente de acum un sfert de veac. Firește, fiecare are de povestit o ispravă eroică.

—Eu declară Nae, am capturat singur douăzeci de inamici. M'ain repezit în tranșeea lor, i-am pus pe două rânduri și i-am adus la noi.

—Eu,— nu se lăsa Tică mai prejos,— m'am pomenit înconjurat de un pluton inamic și m'am bătut cu ei. Cred că am omorât vre-o patru.

Mitică îi ascultă și tace.

—Tu n'ai nimic de povestit? Il întreabă prietenii.

Mitică adoptă o nutră funerară și răspunde:

—Nu, pentrucă eu am fost omorât în tranșee!

Un rămășag

Intr'o seară la „Capșa”, Iancovescu văzu venind la masa sa un domn corect înbrăcat dar cherchelit deabi-nelea.

—Sunt foarte inteligent spuse domnul necunoscut, și mă prind cu d-ta că în cinci minute sunt în stare să gădesc deslegarea celei mai grele șarade. Fac rămășag pe trei mii de lei.

Iancovescu dădu din cap

—N'am posibilitatea să risc trei mii de lei într'un rămășag. Dacă vreți pot risca un sutar.

—Bun, reluă necunoscutul, deoarece sunt mai inteligent decât d-ta accept suta contra trei mii lei! Spune șarada.

—Iat-o, zise Iancovescu: prima parte căutată, un port arată, partea a doua de doriți, în China o găsiți tot cuvântul împreună, un domnitor am aflat!

După zece minute de chibzuială necunoscutul mărturisii că nu găsește deslegarea.

—Am pierdut rămășagul poftim cele trei mii lei.

Și el întinse lui Iancovescu trei hârtii albastre.

Iancovescu luă bani, apoi scoase din buzunar dela vestă un sutar și-l întinse necunoscutului:

—Poftim suta de lei. Nici eu nu știu deslegarea!

CRĂCIUNUL IN TRADIȚIA NOASTRĂ

Evocări din trecut, colinde și credințele poporului
de ziua Nașterii Domnului

de Manole Rădulescu

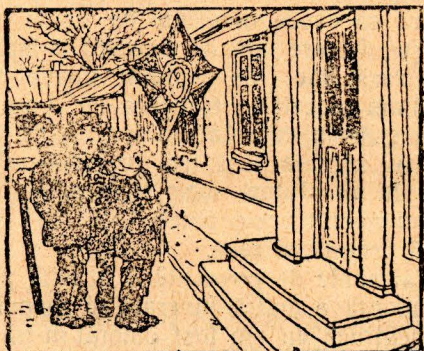
„Moș Crăciune, Moș Crăciun,
Sfântul nostru bun și drag,
Vei veni și'n astă seară
Să ne bați în geam și'n prag!“...

(Elena Farago)

Crăciunul fiecărui an capătă în tradiția noastră, o fericită regăsire în credința minunilor. Situate, patetic, în zodia lor, sărbătorile Crăciunului au un îndoit farmec: al datinelor și al iluziilor în pragul unui an nou.

Datinele, poveștile, muzica și poezia sunt, cum spunea un distins academician, arhivele popoarelor; cu ele putem face dovada infinitelor resurse ale neamului și prin ele îi privim trecutul cel mai înegurat.

Din toate calendele Romanelor cea mai pompoasă era a anului nou, când se gratulau unii pe alții și când se

cânta pe la case de unde au rămas și la noi Daco-Românii, colindele sau mai drept zicând calendele adică urările spre anul nou și spre nașterea Mântuitorului la 25 Decembrie; spre aceste zile, umblând noaptea pre la case, încep colinda cu aceste cuvinte:

Vă sculați, sculați boeri,
florile dalbe,
ce'nfloriți ca meri, ca peri,
florile dalbe,
că vă vin colindători,
noaptea pe la cântători —
și v'aduc de anul nou,
prunc din Răsărit născut,
care este înăscut
în alb scutec, ca un ou.

În noaptea de Ajun, copiii cântă colindul Crăciunului:

Astăseară-i seara mare,
florile dalbe, Ler, de măr;
seara mare-a lui Ajun
și-a bătrânului Crăciun:
noi umblăm
să colindăm.

Sau colindul de fereastă:

Scoală, scoală, ici, domn bun
și fă focul mare, mare,
și-mi aprinde o lumânare
și-o lipește'ntre icoane;
'ntinde masa
'n toată casa, —
peste masă
grâu revarsă.

Sunt apoi numeroase balade, unele încă de acum două-trei secole, care au facilitat colinde după tiparele lor. Exemplu: Fata Radului, Făptuitorul bun, Toader Diaconul, etc. etc. Cu aceleași izvoare de inspirație s'a ajuns, înfățișat la colindele vânătoarești și domestice. Ele abundă mai ales în Muntenia, iar folkloriștii ni le prezintă în variante de o reală valoare literară.

În Muntenia avem:

Colindul tânărului, colindul bătrânului, colindul Sfintei Marii, colindul Sfintei Vineri, colind de fată mare care începe așa:

Ler oi Doamne,
cest domn bun, jupân (cutare)
el își are-o fată mare,
fată mare pe (cutare)
și mi-o cere-un portar mare,

În Transilvania: colindul Arhanghelilor, colind de păstor, de preot, colindul lui Christos.

În Moldova, Basarabia, Banat: colindul lui Crăciun, de viteaz, de om cu trei feciori, de coconi colind, despre ziuă, Florile dalbe.

În Oltenia: Moș Ajun, colindul cerbului, colind de naștere, colind pentru familie, colind de om însurat, de femeie măritată.

De om însurat:

— Scoal', Doamne, căi fi dormit;
Că ne-a nins, ne-a vijorit...

De femeie măritată:

Cine'n poală-ți doarme;
Au ți-e frățior,
Au ți-e verișor,
Au nepot de sor'
Au e voine-al tău?

În zilele de Crăciun se umblă cu Steașa și cu Vicleimul. Altădată se făcea teatru de păpuși, — cu scamatorii, care erau deliciul spectatorilor periferici. La

sate se umblă și cu capra, — brezaia — dar mai mult cu Irozii. Trei zile la rând, flăcăii colindă 10—15 sate, gătiți cu chembrică multicoloră, cu coifuri și împletitură de nojițe, cu zurgălăi.

Odată, e mult de atunci, am petrecut o ceată de colindători până la marginea satului. Erau dintr'un cătun învecinat, din Vlașca, flăcăiandri, tot unul și unul, ca brazii. Ca să țină la drum, băuseră câteva ciocane de prăștină. Trebuiau să treacă printr'o pădure. Și începu un viscol de vuiu ștejarii și paltinii și se încovoiau de mânia dumnezeiască.

Unul din băeți zise :

— Stați, măi, fraților, aicea să mâneți la noi, unde vă duceți pe vremea asta ?

Dar flăcăul care făcea pe Irod s'a încăpățânat : nu și nu ! Și s'au dus ; par'că i-a înghițit pământul...

A patra zi, când s'a liniștit vremea, m'am pomenit cu niște fini, din cătunul vecin, că mă poftesc la o cumetrie.

...Și dela ei am aflat că se găsiseră în pădure niște țoale de Vicleim, sfâșiate și încălcite în măraciniș — și o sabie vopsită, de lemn — a lui Irod — spânzurată de o creangă de arțar.

Și ori de câte ori zăresc Irozii, în curțile gospodariilor, mă năpădește, brusc, această amintire tristă a copilăriei mele.

Ce-ați văzut păstori ?

*Ce-ați văzut păstori
Sculați până'n zori?
Am văzut pe nou născutul
Prunc Isus din cer venitul
Fiu Dumnezeiesc.*

*Ce palat avea
Unde Domnul sta?
Peștera străină rece
Peșteră de dobitoace
Palatul era.*

*Ce avea de-așternut
Micul nou născut?
Ieslea îi era culcușul
Fân și paie așternutul
Micului Isus.*

*Cine sta cu el
Domnul Mititel?
Sta Maria Maica Sfântă
Sta Iosif cu fața blândă
Sta și se închina.*

*Cine îi cânta?
Cine-L prea Măria?
Ingerii din cer veniră
Vesele cântări doiniră
Micului Stăpân.*

Mișcarea culturală la penitenciarul Văcărești

In lunile Septembrie, Octombrie și Noembrie 1941

Sâmbătă 6 Septembrie 1941, s'a oficiat la mânăstirea Penitenciarului „Văcărești“, un parastas pentru eroii noștrii Români, Germani și Italiani, căzuți pe câmpul de luptă, după care, Preotul N. Popescu-Petroșița, Confesorul Penitenciarului, a vorbit despre „Cea mai mare pomană“, aceia de ați da viața ta pentru altul, mai ales pentru patrie.

In ziua de Duminică 7, Sâmbătă 8, Sfânta-Maria Mică, și în Duminicile 14, 21 și 28 Septembrie, după Sfințirea Sf. Liturghii, a vorbit despre: „Adevărata Fericitate“; „Nașterea Sfântei Fecioare Maria“; „Înălțarea Sfintei Cruci“; „Evanghelia zilei“ și „Lăsând toate i-a urmat Lui“, dând apoi sfaturi și îndrumări deținuților penitenciarului.

In Duminicile de 5, 12, și 19 Octombrie, după oficierea sfintei Liturghii, Preotul N. Popescu-Petroșița a vorbit despre „Evanghelia zilei“ și „Fiule, Eu zic ție, Scoalâte“, iar Vineri 19 Oct., Cuvioasa Paraschiva, Preotul pensionar, C-tin Păunescu, a vorbit despre Viața Cuvioasei Paraschiva, dând învățături în legătură cu viața Sfintei.

Duminică 26 Octombrie, Sf. Dumitru, după oficierea serviciului divin, s'a făcut parastas pentru pomenirea eroilor români, căzuți în război pentru întregirea neamului și slava Sf. Cruci; după care a vorbit Părintele Nicolae Popescu-Petroșița despre Prin jertfă la biruință.

Sf. Sa începe a arăta în prima parte a cuvântării sale, de viața plină de virtute și de curaj pentru Hristos a Sf. Dumitru.

Sf. Dumitru n'a știut ce este frica atunci când a fost vorba de Evanghelie, de Adevăr. Nu s'a temut de moarte atunci când nu înțelege să trăiască în fără de lege și lipsit de Dumnezeu. Nu a înțeles viața moartă, a preferat moartea plină de viață. Pentru acestea el a ales moartea în Hristos decât viața fără El. Nu se putea o proslăvire a eroilor noștrii, mai nimerită ca această zi a Sf. Dumitru, căci fapta eroică a ostașilor noștrii poate fi asemănată cu a Sf. Dumitru, care ca și ei a murit pentru Cruce, pentru Hristos.

Indeamnă apoi pe ascultători să se ridice cel puțin cu mintea, dacă n'au putut fi alături de ei pe câmpul de luptă, până la înălțimea spiritului lor de jertfă, păstrându-le o veșnică amintire celor duși, iar celor rămași și urmașilor lor, tot respectul.

In Duminicile de 2, 9, 16, Vineri 21 Intrarea în Biserică a Sf. Fecioare Maria și în Duminicile de 23 și 30 Noembrie, după oficierea Sfintei Liturghii, Preotul N. Popescu-Petroșița a vorbit despre „Evanghelia zilei“; „Copilăria Fecioarei Maria“ și „Viața Sf. Andrei“ cel dintâi chemat.

Sâmbătă 8 Noembrie 1941, ziua Sfinților Mihail și

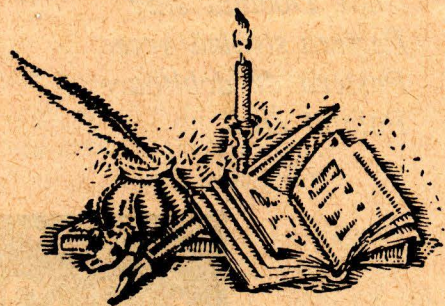
Gavril. După oficierea Sf. Liturghii, Preotul N. Popescu-Petroșița a oficiat un Tedeum pentru ziua M. S. Regele Mihai I, după care a vorbit deținuților despre „Sfinții Ingeri“

In prima parte Sf. Sa vorbește despre creerea îngerilor, de Dumnezeu, când a făcut cerul. O parte din îngeri au căzut din grația lui Dumnezeu și au devenit deavoli. Cei buni însă slujesc pururea lui Dumnezeu și au de căpitanie pe Mihail și Gavril.

Vorbește apoi de fiecare Sfânt Inger în parte, spunând că Ingerul Gavril este crainicul lui Dumnezeu, iar Arhanghelul Mihail este păzitorul împărăției binelui.

Tot așa spune Sf. Sa, Țara noastră astăzi are un rege tânăr, frumos, curat la suflet, cu numele de Mihai, pe care îl dorim mereu astfel, având alături întotdeauna, ca să-l ocrotească pe El și Țara, pe Sf. Arhanghel Mihail, ca nimic din ceia ce a făcut să se macine puterea noastră de neam, să nu mai pătrundă în împărăția sufletului neamului și al Tronului.

Se urează pentru M. S. Regele și corul deținuților cântă „Mulți Ani Trăiască“.

Tristeți de Ceară

de Pr. ANTON LUȚCAN

*Se pleacă ziua... e-ndeseară...
Induioșatu-mi suflet plânge
Și se aștern tristeți de ceară-
O zi din viața mea se stinge!*

*Si-n prohodirea lor cea sfântă
Din dealul dela țintirim
Cu jale clopotele-mi cântă
O să murim! O să murim!*

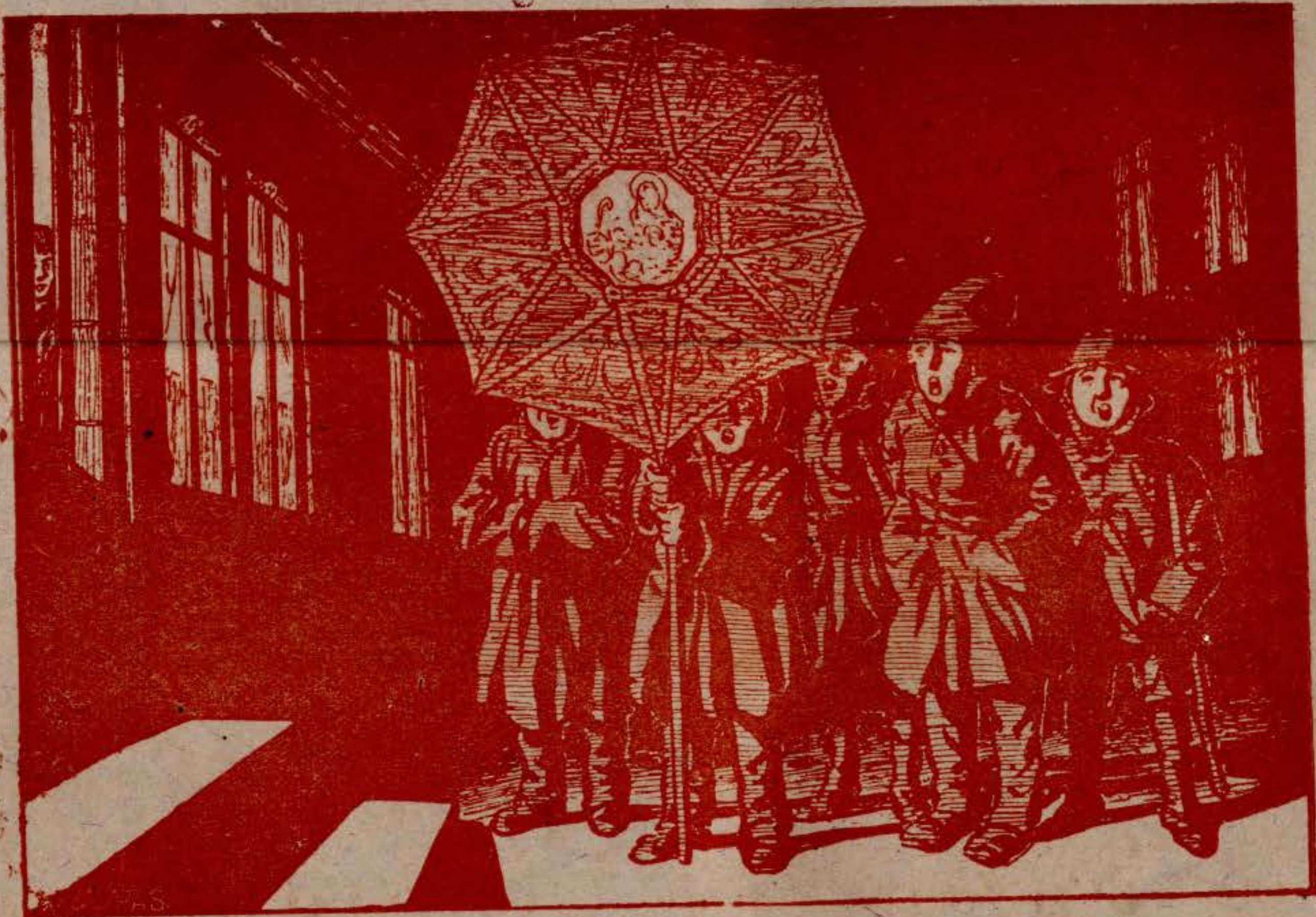
*O zi din viața mea se stinge!
Și se aștern tristeți de ceară...
Induioșatu-mi suflet plânge-
Se pleacă ziua... e-ndeseară.*

Cei trei Magi!

Datini de Crăciun!

Cântare creștinească

*Pe pământ și sus în ceruri
Nu e nume mai frumos
Și care mai mult să-mi placă
Decât numele: Hristos.*

*Cât de mare-un om să fie,
Cât de mare-un rege-ar fi,
Pe Isus măcar o clipă
N'ar putea înlocui.*

*Părăsind măriti în ceruri
El, Stăpânul tuturor,
A venit în lumea noastră
Chiar în chip de muritor.*

*Și în trupul Său, pe cruce,
Vina noastră a purtat:
A murit în locul nostru
Și cu Tatăl ne-a 'mpăcat.*

*Cine ne-a iubit ca Dânsul?
Cin' păcatul ne-a spălat?
Cin' ne-a dat din plin odihnă,
Loc în cer ne-a câștigat?*

*Te mărim acum, Isuse,
Și-al Tău nume îți cântăm,
Tu ești mai presus de toate
Slavă, slavă Ție-Ți dăm!*